

**Akademie múzických umění v Praze
Filmová a televizní fakulta**

Filmová, televizní a fotografická umění a nová média
Produkce

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Mezinárodní koprodukce školních filmů FAMU

Bc. Veronika Kührová

Vedoucí práce: Mgr. Marta Švecová
Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, květen 2023

**The Academy of Performing Arts in Prague
Film and TV School**

Film, TV and Photographic Art and New Media
Production

MASTER'S THESIS

International co-production of FAMU school films

Bc. Veronika Kührová

Thesis supervisor: Mgr. Marta Švecová
Academic title: MgA.

Prague, May 2023

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem magisterskou práci s názvem

Mezinárodní koprodukce školních filmů FAMU

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucí práce a s použitím pouze uvedené literatury a pramenů a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu. Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna v souladu se zákonem a vnitřními předpisy AMU.

Praha, dne

.....

Kührová, Veronika

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé magisterské práce paní Mgr. Martě Švecové za vše, co jsem se od ní během studia na FAMU měla možnost naučit. Pokud budu na FAMU na někoho vzpomínat, bude to bezpochyby ona.

Taktéž ze srdce děkuji mému kolegovi a příteli Michalu Kráčmerovi, se kterým sdílíme pracovní optimismus a všechny filmové úspěchy i prohry.

Mámě a tátovi za to, že mě celý život podporují, i když moc netuší, co dělám.

Lee a Jáchovi, dvěma bytostem, pro které žiji.

Lubomírovi.

Abstrakt

Mezinárodní koprodukce školních filmů FAMU se snaží zmapovat vývoj jejich vzniku a důvody. Přes definice vlastních pojmů jako producent, školní dílo a koprodukce se snažím představit podmínky financování obecně ve vztahu k ČR a dále potom ukázat možnosti a pravidla financování školních filmů v ČR a částečně i na Slovensku.

Dále se snažím vymezit typy koprodukcí na FAMU, i na jiných filmových školách v ČR, představit příklady a zmapovat historii koprodukcí na FAMU se zaměřením na mezinárodní koprodukce. Přes konkrétní příklady ukazují různé problémy či možnosti, které mezinárodní koprodukce přináší. V závěru se zamýšlím na tím, co vede k tomuto fenoménu, jež je pouze na FAMU a proč mezinárodní koprodukce školních FAMU filmů směle konkuruje, co do počtu i úspěchu, české profesionální tvorbě.

Abstract

International co-production of FAMU school films attempts to map the development of their production and the reasons behind it. Through the definitions of industry terms such as producer, school work and co-production, I try to present the conditions of financing in general in relation to the Czech Republic and to show the possibilities and regulations of financing of school films in the Czech Republic and partly in Slovakia.

Furthermore, I try to define the types of co-productions at FAMU and other film schools in the Czech Republic, present examples and map the history of co-productions at FAMU with a focus on international co-productions. Through specific examples I show the various problems or opportunities that international co-productions bring. I conclude by reflecting on what leads to this FAMU-only phenomenon and why international co-productions of FAMU school films boldly compete, in terms of numbers and success, with Czech professional productions.

Obsah

Úvod.....	6
Metodologie.....	8
1. Vymezení základních pojmů.....	11
1.1. Výrobce vs. Koproducent.....	12
1.2. Filmová škola	13
1.3. Autor vs školní dílo.....	14
1.4. Exploatace.....	16
1.5. Koprodukce.....	18
2. Financování studentského filmu v ČR.....	29
2.1. Finanční vklad.....	29
2.1.1. Financování z rozpočtu filmové školy.....	29
2.1.2. Financování z rozpočtu SFKMG.....	31
2.1.2.1. Podpora AVF na Slovensku.....	37
2.1.3. Financování z regionálních fondů.....	39
2.1.4. Nadace.....	40
2.1.4.1. Nadační fond Filmtalent Zlín.....	40
2.1.4.2. Nadace PPF.....	40
2.1.4.3. Filmová nadace.....	38
2.1.5. Česká televize: Akcelérátor.....	40
2.2. Nefinanční podíl.....	39
3. Koprodukce školního díla FAMU.....	41
3.1. Studio FAMU.....	42
3,2, Koprodukce.....	43
4. FAMU filmy v mezinárodní koprodukci.....	49
4.1. Mezinárodní koprodukce do roku 2012.....	50
4.2. Mezinárodní koprodukce 2012-2016.....	54
4.3. Mezinárodní koprodukce od 2017.....	56
4.3.1. Dvojstranná koprodukce.....	58
4.3.1.1. Ztraceni v ráji.....	59
4.3.1.2. Asterión.....	61
4.3.2. Multilaterální koprodukce.....	63
4.3.2.1. Můj neznámý vojín.....	63
4.3.2.2. sh_ť happens.....	65
4.3.3. Electra.....	66
4.3.3. Studio FAMU.....	67
Závěr.....	71
Seznam použitých zdrojů.....	75
Seznam zkratk.....	77
Příloha 1 – Dotazník – Kristýna Michálek Květová.....	78
Příloha 2 – Dotazník Michal Kráčmer.....	82
Příloha 3 – Dotazník Peter Badač.....	85
Příloha 4 – výrobní list KR Bílá kniha.....	88

Úvod

Ve světě školního filmu se pohybuji od roku 2004. Nejprve teoreticky jako posluchačka oboru Teorie a dějin filmu a audiovizuální kultury na Filozofické fakultě Masarykovy university v Brně, později jsem se do ní vnořila i prakticky, jako studentka katedry produkce Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění (dále jen FAMU), producentka a v neposlední řadě i jako pedagožka na vyšší odborné škole Michael¹ či jako guest lecturer na ateliéru Audiovizuální tvorba Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a na Ústavu filmové, televizní a rozhlasové tvorby Filozoficko – přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Na FAMU jsem začala studovat v roce 2008 a po dobu studia jsem si prošla změnou, kterou se zde pokusím přiblížit a která je spojená s tématem mé diplomové práce.

Během studia na FAMU jsem v roce 2016 založila s kolegou Michalem Kráčmerem, který stejně jako já studoval na katedře produkce FAMU, produkční společnost Analog Vision se sídlem v Praze a o dva roky později Alter Vision, kdy jsme si uvědomili, že je potřeba se věnovat i regionální filmové infrastruktuře a sídlo firmy pak je ve Zlíně. Po vzoru našich starších spolužáků a absolventů FAMU jsme také začali vyrábět koprodukčně školní cvičení, a tak vznikly filmy: celovečerní dokumentární film² *Kiruna – překrásný nový svět* (2019), krátkometrážní animovaný film *Světla* (2023); dva další filmy vznikly v mezinárodní koprodukci – krátkometrážní experimentální film *Asterión* (2023) a celovečerní dokumentární film *Můj neznámý vojín* (2018). Oběma těmito filmům se budu podrobněji věnovat v praktické části diplomové práce ve formě případových studií.

Díky svojí práci a touze se neustále vzdělávat, jsem se od roku 2016 zúčastnila několika mezinárodních workshopů, které jsou zaměřeny na vzdělávání, networking v rámci filmového průmyslu. Zúčastnila jsem se: Producer's Workshop v Cannes, Berlinale Talents, IDFAcademy, Erich Pommer Institute Workshops, Emerging Producers, Eurodoc či Ties That Bind (EAVE). Na některých z těchto workshopů jsem rozvíjela konkrétní projekt, nebo mi obecně

¹ Akademie Michael, <https://www.akademiemichael.cz/pedagogove/8955-2/> získáno 20.5.2022

² Respektuji rozdělení klasifikace audiovizuálních děl dle podpory Státního fondu kinematografie, který v jednotlivých výzvách podporuje vývoj, výrobu a distribuci hraných, dokumentárních, animovaných, experimentálních a krátkých filmů.

pomáhali nabýt vědomosti spojené s udržitelností produkční společnosti. Právě na jednom z těchto workshopů (Ties That Bind) mne napadlo, či lépe, jsem si uvědomila a definovala téma mé diplomové práce.

V každém zmíněném workshopu se pravidelně vyplňují statistiky a informace pro ostatní účastníky z jiných zemí, aby si udělali zevrubnou představu toho, jaké jsou u nás výše výrobních rozpočtů, jaké jsou dostupné formy financování jako jsou: fondy, granty s akcentem na objem financí určených na mezinárodní koprodukcce. Dále jsem vyplňovala další informace jako jsou počty premiér v lokální kinodistribuci, jaké jsou televizní stanice v jednotlivých zemích participantů workshopů.

Při hledání odpovědi na tuto otázku jsem si uvědomila, že majoritních českých koprodukcí se ročně vyrobí v jednotkách. V poměru k celkovému počtu českých filmů je to méně než 5 %. Pokud přistoupíme na fakt, že se loni vyrobilo okolo 120 distribučních filmů, pak cca 5 vzniklo v mezinárodní koprodukci. Jenomže až dva koprodukční filmy (ročně) mají přímou spojitost s FAMU (tedy jedná se o školní film či film iniciovaný na školní půdě), a proto jsem se nemohla ubránit otázce, co se skrývá za tímto fenoménem?

Metodologie

Má práce je založena na analýze stávajících zákonů a právních norem, předpisů a směrnic (zejména Zákona o audiovizí, Zákonu o České televizi, Autorského zákona, Občanského zákoníku či Evropské úmluvě o koprodukci a mezinárodních bilaterálních smlouvách o spolupráci s Kanadou, Izraelem, Itálií a Francií, Statut Státního fondu kinematografie, Statut a Etický kodex České televize či rámcové smlouvy s FAMU). Opírám se o literaturu, články a novinové rozhovory či podcasty. Stěžejní pak bude i ekonomická analýza dat získaných z rešerší, které jsem provedla. Oslovila jsem všechny státní instituce, které souvisejí s výrobou českých děl ať již ve finančně, výrobně nebo např. archivačně. V neposlední řadě se opírám i o vlastní zkušenost jakožto nejen studentky FAMU, ale i jako koproducentky školních děl, ale producentky s letitou praxí pohybující se na českém a mezinárodním trhu. Komparovat své téma

vzhledem k institucím, kterých se má práce týká, kdy jsem i částečně prováděla dotazníkové šetření.

Tou první oslovenou institucí byl Státní fond kinematografie, který se stará o financování českého filmu. Analyzovala jsem z veřejně přístupných tabulek s rozhodnutími SFKMG o přidělení výše dotace, dále jsem čerpala i z výročních zpráv nebo z veřejného hodnocení projektů Radou SFKMG, které doprovázejí všechny rozhodnutí. Stejně tak jsem čerpala i z registračního systému Audiovizuálního fondu na Slovensku, který je, na rozdíl od českého fondu, veřejný i v části žádosti a vyúčtování projektu. Vedle výše zmíněných analýz jsem oslovila SFKMG se žádostí o informace o počtu českých mezinárodních koprodukcí – minimálně o jejím počtu. Bohužel informace, které získává od producentů v závěrečných formulářích aparát SFKMG nijak nezpracovává, i když je producent povinen informace o koproducentech, jejich příslušnosti a jejich procentech do závěrečných formulářů fondu uvádět – a taktéž má povinnost žádat o koprodukční status, kde jsou tyto data verifikována z národních institucí v zemích koproducentů. Úřednice ze SFKMG mne nasměrovaly na veřejně dostupnou databázi, kterou spravuje Czech Film Center³, jež sdružuje informace o vyrobených filmech. Základním problémem této databáze je fakt, že se spoléhá na informace, které poskytuje sám producent, pokud má zájem je vůbec poskytnout. Stává se i to, že je CFC poskytne, ale nedovolí je veřejně sdílet. Data jsou tedy verifikována jen částečně, nebo vůbec. U minoritních koprodukcí právě díky rozhodnutí SFKMG o udělení dotace. Pokud není českému producentovi udělena podpora z veřejného fondu (národního či regionálního), CFC jej nepovažuje za minoritní koprodukcí a dále s ním nepracuje.

Druhou institucí byl Národní filmový archiv, kterému má český producent povinnost poskytovat kopie všech audiovizuálních děl k archivaci a taktéž informace k nim. Jejich oddělení Filmového přehledu, který taktéž vede veřejnou databázi o české kinematografii, která je podrobnější než ta od CFC, mne ale informovalo, že jejich databáze mají stejný problém, tedy že jsou zcela závislé na informacích, které jim poskytuje producent sám a další verifikací zjišťují, že

³ Czech Film Center je oddělení Státního fondu kinematografie pro propagaci české kinematografie v zahraničí.

některé informace o původu a financování filmu jsou zavádějící či dokonce nepravdivé.

K doplnění těchto informací jsem použila i databázi ČFTA (Česká filmová a televizní akademie) o nominovaných a vyrobených filmech. Ovšem ani tahle není zcela platná, protože ČFTA, která organizuje českou filmovou cenu Český lev, má svoje pravidla, která ale nekorespondují s definicí českého audiovizuálního díla.⁴ A dále používám vlastní dotazníkové šetření, které jsem doplnila o částečně zpracované statistiky ze Studia FAMU.

Pro získání informací o mezinárodních koprodukcích v rámci studia jsem oslovila 230 studentů a absolventů katedry produkce na FAMU od roku 2000 do současnosti. Mého šetření se účastnilo 70 z nich a z toho se 5 na mezinárodní koprodukcí podílelo nebo ji iniciovalo. Ve zmíněných 5 respondentech se ovšem nevyskytovaly ti, o kterých jsem taktéž věděla, že vyrobili film v mezinárodní koprodukcí, proto byla spolupráce se Studiem FAMU pro moji práci důležitá, i když i zde jsou vedeny statistiky až od roku 2015.

Skloubením výše uvedených zdrojů jsem se snažila zmapovat průběh koprodukční na FAMU ať na národní nebo později i na mezinárodní úrovni. Něco, co bylo na školní půdě spíše ojedinělé, se dnes vyskytuje ve velkém měřítku a stává se prakticky součástí školního syllabu.

⁴ V rámci letošního jubilejního 30. ročníku udělování Cen Český Lev, Prezidium ČFTA a odmítlo zařadit mezi filmy *Asterión* – film, který je ze 75 % financovaný z ČR (včetně podpory ze Státního fondu kinematografie na výrobu experimentálního filmu) a 25 % ze Slovenska, má italského režiséra a pravidla toto zakazují.

1. Vymezení základních pojmů

Pro potřeby této práce je tedy nutné si vymezit základní pojmy, se kterými bude po celou dobu pracovat a těmi jsou výrobce (producent), koproducent, autor, autorské dílo, české filmové dílo a školní film. K těmto definicím použijeme legislativu českou a v některých případech i evropskou. Je nutné zjistit, jak je školní dílo definováno v zákoně a jaké z toho vyplynou podmínky pro vznik koprodukcí na národní a mezinárodní úrovni. Abychom si ukázali, že mezinárodní koprodukce je věc zcela výjimečná, je potřeba si vymezit i pojmy jako je majoritní a minoritní koprodukce, či v českém legislativním systému nově zavedená parita či komajorita, která se řídí dle vyhlášení podmínek výzev k podpoře Státního fondu kinematografie.

Téma mojí práce je vlastně oxymóron. Na jedné straně máte školu, jež je postavena do pozice výrobce, producenta, která vyrábí školní film neboli školní dílo, které student vytváří v rámci studia, aby si osvojil znalosti a dovednosti, naučil se postup a v následné praxi či profesi byl úspěšný⁵. Mezinárodní koprodukce je, s trochou nadsázky řečeno, naopak vrchol producentského umu. Tedy, že se na škole potká umělecká dvojice režisér-producent, kteří společně vytvoří něco, co je v české kinematografii ne zcela obvyklé a běžné ani u profesionálních produkcí.

V této kapitole budu definovat teoretické pojmy, aby bylo zjevné, v jakém diskurzu je pak budu v případových studiích mé práce používat.

⁵ Profil absolventa katedry produkce FAMU: „Absolvent navazujícího magisterského programu (NMSP) Produkce je osobností, která pokrývá široké spektrum uplatnění v oboru – ve vlastní produkční společnosti / jako producent nezávislého filmu, producent audiovizuálního díla, nebo ve vysokých řídicích / manažerských postech ve veřejnoprávních i soukromých médiích, filmovém, televizním či online a reklamním průmyslu. Absolvent umí iniciovat, vést a řídit na vlastní odpovědnost produkci audiovizuálního díla, včetně zajištění mezinárodního financování a prezentace díla v zahraničí. Absolvent je také schopen iniciovat, vést a řídit festival (audiovizuální sféra), kulturní akci (divadlo, koncert, výstava, tzv. event), včetně neziskových institucí a samosprávy.

Absolvent je na svou profesní dráhu vybaven jak po stránce kreativní (iniciuje projekt, kompletně jej vyvine, stanoví kreativní tým projektu), tak po stránce organizační (zajistí finanční a právní stránku projektu, včetně mezinárodní úrovně, a věnuje se exploataci a obchodování díla).

<https://www.famu.cz/cs/katedry/katedra-produkce/pro-studenty-1/studium/magistersky-program/> získáno 20.5.2023

1.1 Výrobce vs. koproducent

Právní předpisy České republiky definují výrobce a koproducenta, v klíčném zdroji pro oblast audiovizuální a tím je Zákon č. 496/2012 Sb. o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů neboli Zákon o audiovizu⁷. Zde je v § 2 v bodě 1c uvádí, že je: „výrobce osoba, která je držitelem nebo jedním z držitelů oprávnění k výkonu práva užití audiovizuálního díla, včetně autorských děl a uměleckých výkonů v něm audiovizuálně užitých, a zároveň jí náleží práva výrobce zvukově obrazového záznamu k záznamu audiovizuálního díla nebo podíl na těchto právech“⁸.

Slovo výrobce se v české terminologii nepoužívá, ale v běžném styku je nahrazeno ekvivalentem k zahraničnímu slovu producer – tedy producent (v případě fyzické osoby), či produkční společnost (jedná-li se o osobu právnickou).⁹

Koproducent je definovaný hned o bod níže, § 2 v bodě 1d se uvádí, že: „koproducentem je každý z výrobců, je-li více výrobců téhož audiovizuálního díla“¹⁰

Tyto dva pojmy je nutné si vymezit proto, že škola často v koprodukcích školních filmů vystupuje nikoliv na pozici hlavního producenta, nýbrž v pozici vedlejší koproducenta, i když má v mnoha případech vyšší podíl než samotný výrobce – producent. Pozici hlavního, nikoliv ovšem majoritního producenta či koproducenta, zde přebírá soukromá společnost, která s FAMU vstupuje do

⁷ Zákon č. 496/2012 Sb., Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu), účinnost od 01.01.2013, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-496>, získáno dne 1. 5. 2023 nebo <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/Z%C3%A1kon%20o%20audiovizu%C3%A1ln%C3%AD%20d%C3%ADlech%20a%20o%20podpo%C4%9B%C4%9B%C3%A9%20kinematografie%20a%20o%20zm%C4%9B%C4%9B%C3%A9n%C3%AD%20n%C3%A9kter%C3%BDch%20z%C3%A1kon%C3%BD> CAP.pdf

⁸ tamtéž

⁹ Jednoduše se jedná o obecně objekt nebo subjekt, který něco vytváří, vyrábí, produkuje.

¹⁰ Zákon č. 496/2012 Sb., Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu), účinnost od 01.01.2013, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-496>, získáno dne 1. 5. 2023 nebo <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/Z%C3%A1kon%20o%20audiovizu%C3%A1ln%C3%AD%20d%C3%ADlech%20a%20o%20podpo%C4%9B%C4%9B%C3%A9%20kinematografie%20a%20o%20zm%C4%9B%C4%9B%C3%A9n%C3%AD%20n%C3%A9kter%C3%BDch%20z%C3%A1kon%C3%BD> CAP.pdf

koprodukčního vztahu pomocí koprodukční smlouvy, kterou student (či jeho produkční firma) uzavírá s FAMU prostřednictvím Studia FAMU¹¹.

1.2 Filmová škola

V České republice existuje několik vyšších odborných a vysokých škol, které se zabývají výrobou filmu. Nejstarší a nejznámější je jistě Akademie múzických umění v Praze, jejíž Filmová a televizní fakulta (FAMU) existuje od roku 1945¹², a které se budu věnovat podrobněji. Výuka je zde vedena na jedenácti katedrách tak, aby pokryla jednotlivé složky výrobního štábu, tedy katedra produkce, režie, kamery, střihu, scénáristky a dramaturgie či animace¹³. Mimo klasický film jsou zde i katedra fotografie či Centrum audiovizuálních studií a nově i katedra Herního designu. Další veřejnou filmovou školou je Univerzita Tomáš Bati ve Zlíně, kde byla v roce 2002 založena Fakulta multimediální komunikace s praktickou výukou filmu v ateliéru Audiovizuální tvorba či ateliéru Animovaná tvorba.¹⁴ Dále existují školy soukromé, např. Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku (FAMO v Písku), která vznikla v roce 2004¹⁵ nebo tři vyšší odborné školy filmové SVOŠF, která byla založena v roce 1996 v Písku¹⁶ a funguje společně s FAMO a Akademie Michael – vyšší odborná škola reklamní a umělecké tvorby založená v Praze v roce 2011¹⁷ navazuje na střední školu Michael, která funguje od roku 1994¹⁸. Vedle těchto vyloženě filmových škol, se filmové umění prakticky vyučuje na Vysoké škole umělecko-průmyslové

¹¹ „Studio FAMU → specializované pracoviště, jehož hlavní úlohou je zajištění výroby všech praktických cvičení studujících (s výjimkou studentů oboru fotografie, jejichž školní tvorbu zajišťuje Studio Katedry fotografie FAMU).

Studio FAMU koordinuje výrobu praktických cvičení akreditovaných magisterských programů CIN KK & Montage & spolu-koordinuje výrobu projektů katedry FAMU International.

<https://www.famu.cz/cs/fakulta/studio-famu/>

12 AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE LETOS SLAVÍ 75 LET SVÉ EXISTENCE
<https://www.amu.cz/cs/uredni-deska/jina-oznameni/1603/> získáno dne 20.5.2023

¹³ Aktuálně chybí v této struktuře „production design“, který v ČR je pouze možný studovat jako divadelní scénografie na DAMU

¹⁴ Fakulta multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně
https://cs.wikipedia.org/wiki/Fakulta_multimedi%C3%A1ln%C3%ADch_komunikac%C3%AD_Univerzity_Tom%C3%A1%C5%A1e_Bat%C3%AD_v_Zl%C3%ADn%C4%9B získáno dne 20.5.2023

¹⁵ FAMO, <https://filmovka.cz/famo/> získáno 20.5.2023

¹⁶ Střední a vyšší odborná škola filmová, <https://filmovka.cz/svosf/> získáno 20.5.2023

¹⁷ VyssiOdborneSkoly.com, <https://www.vyssiodborneskoly.com/vyssi-odborne-skoly-1/michael-stredni-skola-a-vyssi-odborna-skola-rek/?studijni=OK>, získáno 20.5.2023

¹⁸ <https://www.atlaskolstvi.cz/ss73-michael--stredni-skola-a-vyssi-odborna-skola-reklamni-a-umelecke-tvorby-s-r-o>, získáno 20.5.2023

v Ateliéru volného umění III (intermedia), kde se kloubí kresba, fotografie, film, literatura, malba, performance, hudba, koncept.¹⁹ Praktickou zkušenost mám se třemi z těchto škol, a to s FAMU, UTB a Akademií Michael. Ve svojí práci se ale budu primárně zabývat fungováním na FAMU, protože tuto školu studuji a mám z ní nejvíce podnětů.

1.3 Autor vs. školní dílo

Vedle Zákona o audiovizi je druhým stěžejním zákonem definující naši práci Zákon č. 121/2000 Sb., neboli Autorský zákon²⁰. Autorský zákon definuje důležité pojmy jako je autor, autorské dílo, školní dílo, audiovizuální dílo, práva výrobce zvukově obrazového záznamu a další. §2 uvádí mj., že film je dílo autorské a dílo audiovizuální. §63 uvádí, že „autorem audiovizuálního díla je jeho režisér“²¹.

Školní dílo je podmnožina díla autorského, které je taktéž definováno v Autorském zákoně. „Dle autorského zákona je školním dílem dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (dále jen školní zařízení). Školní zařízení má právo užít školní dílo vytvořené svým žákem či studentem ke své vnitřní potřebě či k výuce, čímž žádným způsobem nezasahuje do autorských práv a nepotřebuje k takovému užití svolení jeho autora“. ²² Vyplývá z toho tedy, že „Autor*ka školního díla má právo „není-li sjednáno jinak, (...) své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.“²³

Student při nástupu na filmovou školu podepisuje tzv. rámcovou smlouvu, která definuje vztahy, práva a povinnosti, které k sobě strany vzájemně mají. Zde vznikají právní vztahy, o kterých se zmiňuje Autorský zákon. Výrobce smlouvou

¹⁹ Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze, <https://www.umprum.cz/web/cs/volne-umeni/intermedialni-konfrontace>, získáno 20.5.2023

²⁰ Zákon č. 121/2000 Sb., Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), účinnost od 01.12.2000, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-121>, získáno dne 1. 5. 2019

²¹ tamtéž

²² KOLÁŘOVÁ Lucie: *Školní dílo z pohledu autorského zákona*. Online: Všudybyl. Dostupné z: <https://www.e-vsudybyl.cz/archiv/skolni-dilo-z-pohledu-autorskeho-zakona-3895/> [citováno 2023-05-20].

²³ Autorský zákon, Hlava 1, Díl 7, par. 60, online: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-121>, [citováno 2023-05-01].

či jinou dohodou získává od autora licence, které mohou mít různá omezení. Licence jsou časově či teritoriálně omezení a mohou být exkluzivní. Škola se zde stává nabyvatelem licence. Rámcová smlouva je pro nástup na vzdělávací instituci (resp. školu) povinná a nelze její podmínky vyjednat jinak. Škola studenta postaví před fakt, že rámcovou smlouvu buď podepíše, nebo nenastoupí na školu, i když splnil úspěšně zkoušky a byl přijat ke studiu.

Školy touto rámcovou smlouvu získává na dílo vytvořené autorem = studentem licenci, která má ale určitá omezení pro výrobce = školu. Student* = autor má tedy velké možnosti se svým dílem dále nakládat i bez souhlasu škol bez dalšího právního ujednání jen tím, že dílo vytvořil, i když v rámci studia za školní (státní) peníze. Licence v tomto případě je:

- nevýhradní – autor takového díla může udělit licenci komukoliv jinému, a to bezúplatně (zdarma) nebo za úplatu, ale jen v rozsahu nevýhradním, nebo výhradním s podmínkou, že si je nový nabyvatel vědom toho, že dílo je školní dílo a je nutné s ním tak i zacházet
- bezúplatná – v případě, že by autor dílo monetizoval (získal z exploatace filmu zisk) patří druhé straně (škole) finanční kompenzace až do výše skutečných nákladů. V případě, že by zhodnotila film škola v rámci svojí licence náleží Autorovi odměna ve výši obvyklé pro jeho výkon
- bez teritoriálního omezení – tedy autor i nabyvatel mohou dílo využít kdekoliv, tedy i mimo ČR
- v neomezeném rozsahu – užití díla v TV, VOD, kině a jiných dosud známých možnostech distribuce s možností rozmnoženin (CD, DVD apod.)
- Po celou dobu trvání práv autora k dílu – v ČR dle zákona 70 let po smrti posledního z autorů (autoři jsou definováni scenárista, autor dialogů, hudební skladatel (autor hudby) a režisér).

Každá z těchto licencí se dá omezit smluvně a po dohodě mezi autorem a nabyvatelem, nebo dokonce vypovědět ze strany autora – studenta a to s dostatečným předstihem a písemně. Licenci, ale jak je popsána výše, školy nevyužívají, pokud ano, pak jen minimálně. Částečně proto, že školy nemají aparát, který by tuto monetizaci zajišťoval, tedy distribuoval či prodával filmy. Filmy tedy většinou po dokončení a splnění klauzurních či státních zkoušek končí ve školních archivech či knihovnách.

Školní filmové dílo se vyznačuje tím, že © tzv. copyright uvádí FAMU (či jiné filmové školy). Škola je tedy výrobcem filmu a film (spolu)vlastní. Protože je ale výsledný film brát jako dílo kolektivní, na kterém se podílí studenti*tky jiných kateder či oborů, škola film primárně výrobce (v tomto případě FAMU) bere jako výukový, tedy propagace filmu není cílem.

1.4 Exploatace

Předtím, že si vymezíme pojem koprodukce a jeho legislativní aspekty v oblastní národní a mezinárodní koprodukce, považují za důležité se zmínit o exploataci (distribuci) filmů (výstupů studia) a s tím spojenou důležitost pro fungování školy. „Novela vysokoškolského zákona z roku 2016 s sebou přinesla mimo jiné i Registr uměleckých výstupů (RUV) jako oficiální nástroj pro financování uměleckých škol a fakult“²⁴ a taktéž měla sjednotit metodiku jejich hodnocení. „RUV slouží k ukládání informací o uměleckých dílech vytvořených v rámci tvůrčí činnosti na vysokých školách v České republice. Je obdobou rejstříku RIV, který slouží pro potřeby vědy a výzkumu.“²⁵

Systém RUV je postaven na bodovém ohodnocení jednotlivých děl a je rozdělen do sedmi segmentů:

- „architektura (architektonický návrh, realizované dílo, výstava arch. děl, atp.)
- audiovize (režie, scénář, hlavní produkce, kamera, střihová skladba, výprava, zvuková skladba, atp.)
- design (grafický design, produktový a průmyslový design, móda, textil, šperk, sklo, porcelán, keramika, realizovaný design, vystavený design atp.)
- hudba (interpretace, skladba, koncert, sólové vystoupení atp.)
- scénická umění (činohra, loutkové divadlo, opera, scénáře, dramatizace, taneční a pohybové divadlo atp.)

²⁴ RŮŽIČKA, Jiří: *Jak měřit umění? Financování uměleckých škol pomocí Registru uměleckých výstupů.* Online: A2dvojka. Dostupné: <https://www.advojka.cz/archiv/2020/22/jak-merit-umeni> [citováno 2023-05-20].

²⁵ Oddělení vědy a výzkumu – Fakulta humanitních studií - RUV, <https://veda.fhs.cuni.cz/FHSVEDA-45.html>, získáno 20.5.2023.

- literatura (román, překlady uměleckých děl, memoáry, eseje, básně, novely, povídky, atp.)
- výtvarná umění (instalace uměleckého díla, výstava, realizace uměleckého díla, restaurátorský zásah, atp.)²⁶

„Každý segment má přitom metodiku bodování přizpůsobenou specifickému uměleckému vyjádření, princip je ale stejný – vždy se skládá ze tří kritérií. Tím prvním a nejdůležitějším je kritérium závažnosti a významu, které může mít hodnotu A (výstup zásadního a objevného významu), B (přinášející významná nová řešení), C (inspirovaně rozvíjející současné vývojové trendy) a D (nebodovaný umělecký výstup).

Dalšími kritérii jsou rozsah (K, L, M) a institucionální kontext, který potvrzuje a někdy určuje první kritérium. U audiovize a designu je pak doporučeno, aby áčko dostala jen díla, která získala nějaké významné ocenění. Tady se pracuje s kódy X (mezinárodní kontext), Y (celostátní kontext) a Z (kontext v profesionálních institucích nebo v médiích regionálního významu). Celkem se tedy vybírá ze sedmadvaceti kategorií pro bodované výsledky (od AKX po CMZ) a devíti kategorií pro nebodované (DKX až DMZ). Nejvíce získává škola za kategorii AKX (305 bodů), nejméně za CMZ (osm bodů).... Kategorie, do nichž jsou umělecká díla zařazena, lze během pětiletého období, které je výchozí pro získání finančních prostředků, precertifikovat, a to v případě, že se význam díla zvýší nějakým oceněním. Ta jsou většinou udělována až v následujícím roce po uvedení, zároveň je možné díla zapisovat do registru s maximálně ročním zpožděním.

Nej slabším místem RUV jsou i po několika letech značné rozdíly mezi jednotlivými segmenty. Premiantem v počtu získaných áček za rok 2019 bylo výtvarné umění, které jich nasbíralo čtyřicet, následované segmenty designu a architektury (oba přes třicet). Důvodem je zejména větší možnost zabodovat v kritériích institucionálního ohlasu, tedy prezentovat se v mezinárodním měřítku,

²⁶ Oddělení vědy a výzkumu – Fakulta humanitních studií - RUV, <https://veda.fhs.cuni.cz/FHSVEDA-45.html>, získáno 20.5.2023.

což zvyšuje šance na získání áčka. Na třicet áček se dostal i segment filmu, který má možnost sbírat body na zahraničních filmových festivalech.²⁷

Za rok 2019 získala FAMU 7 800,64 bodů. Jednalo se zejména o výstupy v segmentech Audiovize a Výtvarné umění, ale nechyběly ani výstupy segmentů Scénická umění, Literatura či Hudba.²⁸ Hodnota bodu byla v roce 2019 cca 920.-²⁹, FAMU tedy díky vyplnění RUV získala 7,177 mil Kč. Nejvyšší bodové ohodnocení získali student katedry zvukové tvorby a to 1643,70 bodu a nejméně katedry režie a to 272 bodů. Nutno dodat, že do RUV se vyplňují livýstupy, které nevznikly čistě na půdě školního zařízení.

Přehled rozdělení bodů v RUV podle kateder FAMU:

Název pracoviště	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
AMU/FAMU/Centrum audiovizuálních studií	102.15	682.21	188.50	296.04	450.50	1719.40
AMU/FAMU/Děkanát	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
AMU/FAMU/FAMU International	0.00	77.00	0.00	0.00	0.00	77.00
AMU/FAMU/Institút intermedií	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
AMU/FAMU/Katedra animované tvorby	441.84	225.00	663.84	378.00	731.00	2439.68
AMU/FAMU/Katedra dokumentární tvorby	1347.85	1861.65	2165.53	1024.25	863.00	7262.28
AMU/FAMU/Katedra fotografie	883.55	980.80	568.86	264.56	428.88	3124.45
AMU/FAMU/Katedra kamery	545.50	280.50	1108.80	601.50	1092.00	3628.30
AMU/FAMU/Katedra produkce	558.58	1584.00	931.75	1097.00	1000.55	5171.88
AMU/FAMU/Katedra režie	587.50	610.58	1759.38	475.10	272.00	3704.56
AMU/FAMU/Katedra scénaristiky a dramaturgie	0.00	539.10	730.34	140.50	280.00	1689.94
AMU/FAMU/Katedra stříhové skladby	433.00	439.50	1516.50	1454.50	1039.21	4882.71
AMU/FAMU/Katedra zvukové tvorby	715.00	885.50	723.14	596.00	1643.70	4563.34
AMU/FAMU/Studio FAMU	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Celkem za všechny nalezené záznamy						

Pokud odhlédneme od výstupu neškolních, které mohou mít na svědomí vedle studentů i pedagogové (nejen kmenoví*, ale i externí s min úvazkem 0,2) škola by měla mít enormní zájem na tom, aby se filmy distribuovali po festivalech, nejen na zahraničních, ale stejně i na domácích, protože to je objektivně nejlepší metoda, jak změřit kvalitu školního díla (dle metodologie MŠMT - Ministerstva

²⁷ RŮŽIČKA, Jiří: *Jak měřit umění? Financování uměleckých škol pomocí Registru uměleckých výstupů*. Online: A2dvojka. Dostupné: <https://www.advojka.cz/archiv/2020/22/jak-merit-umeni> [citováno 2023-05-20].

²⁸ Výroční zpráva FAMU, <https://www.famu.cz/cs/fakulta/uredni-deska/vyrocní-zpravy/>, získáno 20.5.2023.

²⁹ RŮŽIČKA, Jiří: *Jak měřit umění? Financování uměleckých škol pomocí Registru uměleckých výstupů*. Online: A2dvojka. Dostupné: <https://www.advojka.cz/archiv/2020/22/jak-merit-umeni> [citováno 2023-05-20].

školsství, mládeže a tělovýchovy). Pokud škola nemá vlastní festivalové oddělení, o účasti na festivalech se studenti starají sami. FAMU svoje festivalové oddělení obnovilo před zhruba 3 lety, FAMO v Písku ani Akademie Michaela žádné prozatím nemá, na UTB vzniklo v loňském roce. Úspěch díla tedy kromě vlastní kvality, padá na znalost festivalového a distribučního trhu a finanční či časové možnosti autora či producenta, který vlastní film distribuuje.

1.5. Koprodukce

Koprodukční vztah byl formálně definovaný Hlavou šestnáctou s názvem Smlouva o sdružení v § 829 až § 841 občanského zákoníku 40/1964Sb³⁰, teď byl zrušen a nahrazen Smlouvou o společnosti v Zákoně 89/2012Sb. Díl 13 §2716 - §, NOZ (novém občanském zákoníku).

“Nový občanský zákoník přejmenovává dosavadní *sdružení* bez právní subjektivity (upravené v ustanovení § 829 a následujícími občanského exzákoníku) na *společnost*. O společnost se bude podle nového občanského zákoníku jednat, pokud se několik osob zaváže smlouvou sdružit jako společníci za společným účelem činnosti či věci. Tato smlouva ani podle nového kodexu nebude muset být písemná, ale pokud se společníci zavážou k *vkladům do společnosti*, je potřeba – aby smlouva platila – tyto majetkové hodnoty sepsat.“³¹

Termín koprodukce se dle Zákona o audiovizí definuje jen pojmem koproducent, který jsme si vysvětlili již výše. Lze ji volně vydefinovat jako spolupráci dvou a více osob (právnických nebo fyzických) za účelem vzniku audiovizuálního díla. Jedná se obecně o tvůrčí a finanční spolupráci mezi několika výrobci.³² Nebo lze „koprodukce“ vysvětlit „např. pomocí citace z Malého labyrintu filmu: „Společná výroba filmů, na níž se podílí několik partnerů: buď dvě či více

³⁰ Smlouva o sdružení v § 829 až § 841 občanského zákoníku 40/1964Sb, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1964-40>, získáno 20.5.2023.

³¹ GÜRLICH, Richard: *Nový občanský zákoník: Sdružení je mrtvo, ať žije společnost!*. Online: Peníze.cz, <https://www.penize.cz/podnikani/282280-novy-obcansky-zakonik-sdruzeni-je-mrtvo-at-zije-spolecnost!> [citováno 2023-05-20].

³² „..., jen nemnoho filmů produkováných v současné Evropě je financováno výhradně jedinou produkční společností. Většinou se jedná o koprodukce. Termín koprodukce je ovšem zhusta zneužíván: může označovat jakoukoli formu finanční účasti (předprodej práv televizní stanici, kinodistributorovi či některému zahraničnímu teritoriu), nebo tvůrčí a finanční spolupráci mezi několika výrobci (včetně televizních společností).“ JÄCKELOVÁ ANNE: *Evropský filmový průmysl*. In: *Illuminace* 18, č. 1 (2007), s. 5-51.

produkčních firem (např. koprodukce některého filmového studia a televize) nebo dvě či více kinematografií různých států. Stále se zvyšující náklady filmů spolu s možností využití atraktivních exteriérů, technických kapacit nebo získání herce, režiséra či kameramana mezinárodního věhlasu, vedou ke spojení uměleckých sil, finančních prostředků i výrobních kapacit několika partnerů. ...³³

Tato definice v sobě obsahuje i hlavní motivy pro mezinárodní koprodukcí filmu:

- nedostatečné finanční možnosti ve vlastní zemi
- herecké obsazení
- umělecké kapacity - např. kameraman*ka, střihač*ka, sound designer*ka, architekt*ka, animátor*ka, VFX apod.
- technické kapacity – nedostatek technicky zručných profesí – toto je nejčastější jev na Balkáně, kde neexistují umělecké školy rozdělené na jednotlivé katedry, jako se tomu děje např. na FAMU, chybí se tedy profesionálové*ky v oblasti zvuku či střihu, nebo např. v Pobaltských zemích, kde jediná 5.1 je v Litvě a Lotyšsko proto jezdí svoje filmy dělat do ČR (je levnější)
- postprodukční kapacity – pokračování přechodného bodu, díky mnoha zahraničním produkcím je v ČR velké množství kvalitních postprodukčních studií, které jsou cenově dostupné, protože si ve velkém množství konkurují, což je lákavé pro zahraniční produkce, protože je zde postprodukce výrazně levnější a přesto kvalitní
- natáčecí lokace – zájem o určité místo, které „sedí“ do příběhu filmu, např. Praha, Vídeň apod.
- pobídkový systém – do nedávna Zákon o audiovizí přikazoval zahraničním produkcím, aby v rámci servisní produkční služby, kterou zde pro ně vykonává český subjekt a žádá u SFKMG tímto pobídky na výrobu díla produkované na českém území, aby takový producent*ka byl uznán*a koproducentem*tkou díla. Postupně bylo toto nařízení zrušeno z důvodu, že zde převládal názor, že daňová vratka je z útraty vlastních peněz zahraniční*ho producenta*tky, a tedy jeho*jí vklad do díla, nikoliv finančním vkladem české servisky.

³³ BERNARD, J., FRÝDLOVÁ, P.: Malý labyrint filmu, Praha: Albatros, 1988, s. 249.

„Koprodukce mají i určité nevýhody, které vycházejí z povinností jednotlivých koproducentů, kteří jsou vázáni pravidly vlastních národních fondů:

- část natáčení nebo postprodukce musí být vykonána v jiné zemi
- část štábu a herců nebo protagonistů musí pocházet z jiné země
- část získaných peněz musí být utracena v jiné zemi

Aby film dosáhl na zahraniční podporu, musí být považován nejprve za české kinematografické dílo, producent musí uzavřít koprodukční smlouvu se svými koproducenty, požádat o předběžný koprodukční status, a to vše předtím, než se začne natáčet.“³⁴

České audiovizuální dílo je takové, které je:

- ze 100 % koprodukováno (nebo vyrobeno) osobami se sídlem nebo trvalým pobytem na území ČR
- je minimálně z 10 % financováno osobou se sídlem nebo trvalým pobytem na území ČR
- vzniklo dle pravidel Evropské úmluvy o mezinárodních koprodukcích z roku 1992, revidovanou v roce 2017, kterou se mezinárodní koprodukce řídí (pokud jsou zúčastněni země signatáři této úmluvy). Tato konvence ale termín koproducent, na rozdíl od Zákona o audiovizi, zná a definuje jej následovně: „termín *koproducenti* znamená kinematografické produkční společnosti nebo výrobci mající sídlo ve Smluvních stranách této Konvence a jsou vázáni koprodukční smlouvou“.³⁵

Druhy koprodukcí mohou být následující:

- **národní** – kdy mezi sebou koprodukují dva a více osob (fyzických či právnických) majících sídlo na území ČR. Koprodukující osoby mohou být osoby fyzické (např. osoba jednající na IČO, ale i bez něj na RČ), i právnické.

³⁴ KRÁČMER, Michal: *Filmový debut v mezinárodní koprodukci*. Online: <https://dspace.amu.cz/jspui/handle/10318/13460>, [citováno 2023-05-20].

³⁵ European Convention on Cinematographic Co-production, Council of Europe, 1992, Chapter I, Article 3, paragraph b, z angličtiny volně přeložil Michal Kráčmer, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007bd2d>, získáno 1. 5. 2023.

V ČR se většinou jedná o televizní stanice, rentaly (alias půjčovny techniky, ať již zvukové, osvětlovací nebo obrazové), postprodukční studia (jak zvuková, tak obrazová) či např. vzdělávací instituce jako je FAMU

- **mezinárodní** – kdy mezi sebou koprodukují osoby jak fyzické, tak i právnické, mající sídlo mimo území ČR. I zde se může jednat o různé druhy koproducentů, stejně jako je uvedeno v rámci národní koprodukce.

Mezinárodní koprodukce se mohou definovat dle tří různých typů a to následovně (viz definice českého audiovizuálního díla):

- pravidlo 10 % - to v praxi znamená, že ČR může koprodukovat se všemi státy světa a v případě, že dodrží procentuální podíl na celkových nákladech, stává se českým audiovizuálním dílem). Toto pravidlo ale naráží na legislativu ostatních zemí, které ji např. takto benevolentní mít nemusí a v jejich zemi se toto jako oficiální koprodukce neuzná.
- koprodukce řídící se podmínkami mezinárodních smluv o koprodukci dvou zemí tzv. bilaterální smlouvy či dohody, které má ČR uzavřené se 4 státy světa. Těmi jsou Kanada, Itálie a Francie (které byly uzavřeny ještě před rokem 1989 a doposud nebyly revidovány) a v před několika lety uzavřená smlouva se státem Izrael. V tomto případě se 10 % řídí pouze dohoda s Izraelem. V případě, že by se český koproducent podílel např. na koprodukčním díle s Francií > 29 %, nebylo by uznáno za oficiální koprodukci. V případě, že by se koprodukce udála multilaterálně (tedy 3 a více zemí), pravidla jsou jiná, protože je nutné řídit se Evropskou úmluvou o koprodukcích.

Země	Podepsáno	Vstoupilo v platnost za ČSR	Vstoupilo v platnost za ČR	Podmínky bilaterální koprodukce
Kanada ³⁶	25.3.1987 v Ottawě	10.6.1988	1.1.1993	
Itálie ³⁷	25.3.1968 76/1968 Sb.	20.6.1968	1.1.1993	Země se podílejí min z 20 % a max z 80 %
Francie ³⁸	6.3.1968 v Paříži 21/1969 Sb.	19.7.1968	1.1.1993	Země se podílejí v poměru min 30 % a max 70 %
Izrael ³⁹	8.11.2017 47/2018Sb.	-	13.7.2018	Země se podílejí min 10 % a max 90 %, v případě, že do koprodukce vstoupí další země, musí být izraelský nebo český vstup min 50 %

- koprodukce řídící se podmínkami Evropské úmluvy o koprodukcích z roku 1992 (CETS Treaty no. 147)⁴⁰, revidované roku 2017 (CETS Treaty No. 220)⁴¹ - dle této úmluvy stačí českému koproducentovi 10 % v případě bilaterální koprodukce (pokud ale není uzavřena tzv. bilaterální dohoda) a 5 % podílu na celkových nákladech u multilaterální koprodukce v případě, že všechny zúčastněné země již tuto revidovanou úmluvu⁴² podepsaly. Pokud alespoň jedna ze zemí koprodukčního schématu tuto revidovanou úmluvu nepodepsala, platí ta původní z roku 1992 na všechny země koprodukce.

³⁶ Ministerstvo zahraničních věcí České republiky – Kanada - seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou, https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/severni_amerika/kanada/smlouvy/index.html, získáno 20.5.2023.

³⁷ Vyhláška č.76/1968Sb. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky s vládou Italské republiky o filmové spolupráci, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1968-76>, získáno: 20.5.2023.

³⁸ Vyhláška č.21/1969Sb. Vyhláška ministerstva zahraničních věcí o Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Francouzské republiky o koprodukci a výměně filmů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-21>, získáno 20.5.2023.

³⁹ <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2018-47>

⁴⁰ Council of Europe, Details of Treaty No. 147, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatyenum=147>, získáno 20.5.2023.

⁴¹ tamtéž

⁴² Council of Europe, Chart of Signatures and Ratifications of Treaty 220, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatyenum=220>, získáno 20.5.2023.

Takovými zeměmi jsou např. Francie a Německo. ČR podepsala úmluvu v roce 2019 a vstoupila v platnost 2021⁴³.

Země	Podepsaná	Ratifikovaná	Vstoupila v účinnost
ČR	30.4.2019	11.12.2020	1.4.2021
Německo	9.3.2022	-	-
Itálie	30.1.2017	8.2.2022	1.6.2022
Francie	-	-	-
Slovensko	30.1.2017	29.6.2017	1.10.2017

Vymezíme si několik základních pravidel, které z této mezinárodní úmluvy pro české koprodukce znamenají:

- signující země se touto úmluvou mohou řídit i v případě, že nemají mezi sebou uzavřeny bilaterální dohody o filmových koprodukcích – to je pro ČR výhodné, protože jak je popsáno výše, ČR má k dnešnímu uzavřeny dohody o filmové spolupráci pouze ve čtyřech případech⁴⁴. V tomto případě je podíl zemí min 10 % u minoritního koproducenta a maximálně 90 % u majoritního koproducenta na koprodukci.
- Úmluva je platná v případě, že mezi sebou koprodukují osoby ze tří a více zemí, které ji podepsaly a zavedly do praxe. Této koprodukci se říká multilaterální. V případě, že některé z těchto zemí mají mezi sebou uzavřenu bilaterální smlouvu, Úmluva ji nadřazuje v bodech, které upravuje (např. procentuální podíly). V ostatních bodech zůstávají bilaterální smlouvy i nadále v platnosti.
- Úmluva obsahu tzv. bodový systém, který musí žadatelé splnit. Dle něj je každá pozice na výrobě filmu ať před nebo za kamerou obodována. Celkový počet bodů je 21

⁴³ tamtéž

⁴⁴ Slovensko mezi těmito zeměmi chybí proto, že do 31.12.1992 jsme byli Československo, a tedy jsme dohodu nepotřebovali. Evropskou úmluvu CETS No. 147 ale Slovensko podepsalo a zavedlo do praxe již v roce 1995, kdežto Česká republika až o dva roky později, v roce 1997. Council of Europe, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treaty=147>, získáno 20.5.2023.

pro hrané filmy 16 bodů pro filmy dokumentární a 23 bodů pro filmy animované. Evropské dílo musí dosáhnout alespoň 16 z nich u hraného filmu, 15 bodů u animovaného filmu a 8 bodů u dokumentu. Nejvyšší bodový příděl získává režisér*ka, dále scenárista*tk, kameraman*ka, herec*čka v hlavní či vedlejší roli, skladatel*ka, VFX, místo natáčení či místo postprodukce apod. Tyto bodované pozice musí obsadit člen státu Úmluvy, ne nutně země, která dílo koprodukuje.

- K dosažení statusu Evropského díla dle této úmluvy, je nutné, aby každá koprodukční společnost získala u svého národního správce (ve valné většině jsou to národní filmové fondy nebo kulturní agentury) tzv. provizorní a následně definitivní koprodukční status. Je nutné o něj požádat min 30 dní před prvním natáčecím dnem (nezapočítávají se předtáčky či natáčení teaseru) a v ČR jej vystavuje Státní fond kinematografie.
- Tento provizorní nebo finální koprodukční status určuje i procentuální podíl na finální výrobě díla, čemuž by měl odpovídat i umělecký vklad dané země do výroby díla. Tedy pokud má majoritní producent 50% podílů na celkovém rozpočtu filmu, měl by obsadit i 50 % bodů na pozicích při jeho výrobě.
- Z výše zmíněných typů a forem koprodukcí vyplývá, že za mezinárodní koprodukcí se může považovat film i bez aplikace Úmluvy o evropských koprodukcích či jiných pravidel vycházejících z legislativy. Nevýhodou ovšem zůstává, že bez certifikátu původu mu může stěžovat např. televizní distribuci, kdy mají vysílatelé povinnost vysílat evropská či česká audiovizuální díla. To ovšem nahrává právě možnosti studentského filmu na mezinárodní úrovni. Dveře tedy nejsou zavřené čistě jen z důvodu nedostatku financí z národních fondů jiné země.

V neposlední řadě je nutné si vymezit pojem majoritní a minoritní koprodukce a v českém a slovenském právu zavedená unikátní věc a tím je parita nebo též nazývaná komajorita.

Majoritní (většinová) koprodukce se tedy definuje jako taková produkce, kterou iniciuje český producent a koprodukuje s obou ze zahraničí, která má místo podnikání, místo trvalého pobytu nebo sídlo mimo území ČR. Má největší podíl na celkových nákladech filmu a taktéž splňuje podmínky české legislativy o české audiovizuálním díle. Definice majority dle konkrétní výzvy vydané Státním fondem kinematografie se liší. Taková majorita se dá definovat jen pomocí výzvy pro krátkometrážní nebo experimentální filmy a to následovně: „České kinematografické dílo, na jehož výrobě se koproducenti s místem podnikání, místem trvalého pobytu nebo sídlem na území České republiky, podílí společně s koproducentem nebo koproducenty, kteří mají místo podnikání, místo trvalého pobytu nebo sídlo mimo území České republiky, a přitom platí, že:

- a. U dvoustranné koprodukce musí být česká finanční účast na celkových výrobních nákladech projektu vyšší než 50 %.⁴⁵ Majorita tedy může teoreticky nastat v případě podílu financování od 50,1 % x 49,9 % u krátkometrážního filmu nebo filmu experimentálního (krátkometrážního i celovečerního).
- b. „U vícestranné koprodukce musí být podíl české finanční účasti na celkových výrobních nákladech projektu vyšší než podíl každého dalšího koproducenta projektu.“⁴⁶ Teoreticky se tedy u třístranné koprodukce může stát, že majoritní producent bude mít 34 % a dva minoritní 33 % a 33% podílu na celkových nákladech filmu.

Minoritní koprodukce je taková, kterou iniciuje osoba s místem podnikání, místem trvalého pobytu nebo sídlem mimo území majoritního státu (viz definice výše) a kde se koproducent podílí na celkových výrobních nákladech nižším vstupem než producent majoritní. „Podpora pro celovečerní hrané, celovečerní

⁴⁵ Znění výzvy na výrobu experimentálního filmu č. 2022-2-8-25, Státní fond kinematografie, <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/AK/v%C3%BDzvy/2022/2022-2-8-25%20V%C3%BDroba%20experiment%C3%A1ln%C3%ADho%20filmu/1.2022-2-8-25Vyroba-experimentalniho-filmu.pdf>, získáno 20.5.2023.

⁴⁶ tamtéž

i krátkometrážní animované nebo celovečerní i krátkometrážní dokumentární kinematografické dílo je určena projektům, na jejichž výrobě se výrobce nebo koproducent, který má místo podnikání, místo trvalého pobytu nebo sídlo na území České republiky, podílí v takovém rozsahu, že jeho finanční účast na celkových výrobních nákladech projektu je:

1. U dvoustranné koprodukce nižší než 40 %
2. U vícestranné koprodukce nižší než 30 %.

Podpora pro krátkometrážní hrané kinematografické dílo je určena projektům, na jejichž výrobě se výrobce nebo koproducent, který má místo podnikání, místo trvalého pobytu nebo sídlo na území České republiky, podílí v takovém rozsahu, že jeho finanční účast na celkových výrobních nákladech projektu:

1. U dvoustranné koprodukce je 50 % nebo nižší
2. U vícestranné koprodukce není nejvyšší⁴⁷

Majoritní koprodukce u jiných než krátkometrážních hraných filmů definovaná jinak. Celovečerní hrané filmy, krátko- i celovečerní dokumenty nebo animované filmy mají speciální statut. Jedná se o komajoritu neb-li o paritu. Podmínky vyházejí z opačné definice minority u výše zmíněných děl: „České kinematografické dílo, na jehož výrobě se koproducenti s místem podnikání, místem trvalého pobytu nebo sídlem na území České republiky, podílí společně s koproducentem nebo koproducenty, kteří mají místo podnikání, místo trvalého pobytu nebo sídlo mimo území České republiky, a přitom platí, že:

- a. U dvoustranné koprodukce musí být česká finanční účast na celkových výrobních nákladech projektu 40 % nebo vyšší
- b. U třístranné a vícestranné koprodukce musí být podíl české finanční účasti na celkových výrobních nákladech projektu 30 % nebo vyšší.⁴⁸

⁴⁷ Znění výzvy na výrobu Minoritní koprodukce č. 2022-2-9-28, Státní fond kinematografie, <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/AK/v%C3%BDzvy/2022/2022-2-9-27%20Minoritn%C3%AD%20koprodukce%20hran%C3%A9ho,%20animovan%C3%A9ho%20nebo%20dokument%C3%A1rn%C3%ADho%20filmu/1.2022-2-9-27Minoritni-koprodukce.pdf>, získáno 20.5.2023.

⁴⁸ Znění výzvy na výrobu dokumentárního filmu č. 2023-2-3-17, Státní fond kinematografie, <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/AK/v%C3%BDzvy/2023/2023-2-6-17%20V%C3%BDroba%20dokument%C3%A1rn%C3%ADho%20filmu/1.2023-2-6-17Vyroba-dokumentarniho-filmu.pdf>, získáno 20.5.2023.

Může se tedy stát že, majoritní koprodukční české audiovizuální dílo může mít i nižší než 50% podíl u dvoustranné koprodukce, tedy matematickou minoritu.

2. Financování studentského filmu v ČR

Koprodukční vstupy můžeme definovat jako podíly na celkových nákladech výsledného filmu. Dělí se na několik typů.

2.1. Finanční

- tzv. soft money⁴⁹, tedy reálné peníze, které koproducent přinese buď z národního/regionálního fondu, vloží jako vlastní vklad.
- tzv. hard money⁵⁰ – peníze od investora, které se rekupují z prvního místa

2.1.1. Financování z rozpočtu filmové školy

- U školních děl základní financování pochází od vzdělávací instituce, tedy od školy a pokud je škola veřejnou institucí, pak pochází ze státního rozpočtu MŠMT v rámci financování chodu instituce jako takové. FAMU takovou institucí je a ročně v rámci učebních plánů pracuje s rozpočtem okolo 6 mil Kč. Náklady jednotlivých děl určuje tzv. Bílá kniha⁵¹, kterou se výroba všech oborových jednotlivých kateder i společných cvičení napříč katedrami řídí. Výrobu školních děl ale vede detašované pracoviště FAMU, které se jmenuje Studio FAMU. Stejně jako u běžných produkcí mají jednotlivá cvičení určený objem finančních prostředků, které student může utratit v rámci výroby konkrétního díla. FAMU specifikuje tyto finance jako externí zdroj financování. Jedná se především o honoráře hercům, cestovní náklady, zápůjčky kostýmů, rekvizit a v některých případech i zápůjčky techniky. FAMU (a každá další škola) ale školní filmy financuje i nepřímo, v rámci tzv. režie. V klasických produkcích se do režie počítají náklady, které nelze přímo oddělit na jednotlivé projekty a jsou sdílené. Jedná se především o Office manažera, účetní služby, telefonní služby, pronájem nebo koupě softwaru potřebného k práci, licence apod. Na škole jsou ale cvičení řešena v rámci výuky – zpravidla dílen. V případě koprodukce by se tedy do rozpočtu díla měla promítnout i jejich práce, kterou v profesionálních produkcích zastupuje dramaturg či supervisor. FAMU si do rozpočtu v rámci

⁴⁹ #TEAMBEVERLYBOY: *Soft vs Hard Money in Film Making. What is the Difference?* Online: Beverly Boy Productions, <https://beverlyboy.com/filmmaking/soft-vs-hard-money-in-film-financing-whats-the-difference/>, získáno: 20.5.2023.

⁵⁰ tamtéž

⁵¹ Výrobní listy, Bílá kniha, Studio FAMU, FAMU, <https://www.famu.cz/cs/fakulta/studio-famu/dokumenty-vyrobni-listy/>, získáno: 20.5.2023.

těchto „služeb“ připočítává 15 % režii z celkových svých nákladů, které do díla vkládá (dle dispozic z rozpočtů Bílé knihy). U absolventského filmu katedry režie se jedná o 97.500.- Stejnou režii si mohou připočítat i produkce v rámci financování filmů z národních nebo nadnárodních fondů (např. Eurimages).

Pro příklad uvádím specifikace a rozpočet společného cvičení – absolventský film katedry režie, které je nejdražším cvičením na FAMU. Výrobní list je platný od roku 2019, s aktualizací k 20.4.2023:

Specifikace: Příloha 1 – výrobní list katedry režie dle Bílé knihy⁵²

Výběr cvičení a jejich finanční dotace v Bílé Knize:

Katedra ⁵³	Typ cvičení	Interní (servis)	Externí (hotovost)	celkem
Režie (KR)	Bakalářský film	450.000.-	250.000.-	700.000.-
	Absolventský film	650.000.-	450.000.-	1.100.000.-
Dokument (KDT)	Bakalářský film	450.000.-	50.000.-	500.000.-
	Absolventský film	860.000.-	90.000.-	950.000.-
Animace (KAT)	Bakalářský film	200.000.-	46.000.-	246.000.-
	Absolventský film	200.000.-	80.000.-	280.000.-
Centrum audiovizuálních studií (CAS)	Bakalářský film	100.000.-	11.000.-	111.000.-
	Absolventský film	110.000.-	35.000.-	145.000.-

⁵² Výrobní listy, Bílá kniha, Studio FAMU, katedra režie, FAMU, <https://www.famu.cz/cs/fakulta/studio-famu/dokumenty-vyrobní-listy/vyrobní-listy-kr/>

⁵³ Výrobní listy, Bílá kniha, Studio FAMU, Centrum audiovizuálních studií, FAMU, aktualizace 20.4.2023 <https://www.famu.cz/cs/fakulta/studio-famu/dokumenty-vyrobní-listy/vyrobní-listy-cas/> získáno 20.5.2023.

2.1.2. Financování z podpory Státního fondu kinematografie

SFKMG (dříve Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie) byl zřízen zákonem o audiovizí 496/2000Sb.⁵⁴ a mezi jeho činnosti patří poskytování podpory kinematografii⁵⁵. Mezi tuto podpory se počítají všechny fáze výroby filmu, tedy vývoj (development), výroba, distribuce i prezentace, tedy podpora producentů při cestách na zahraniční cesty za účelem premiéry filmu na festivalu. Každý rok Rada SFKMG vypisuje Krátkodobou koncepci⁵⁶, kde jsou jasně vyznačeny všechny výzvy v kalendářním roce i s alokací peněz.

Krátké filmy jsou stále doménou spíše filmových škol a Rada je tak velmi ráda, že vypisování výzev na výrobu tohoto formátu motivuje k žádostem také nezávislé tvůrce a že se v nich dlouhodobě objevuje vyrovnaný poměr žádostí studentů filmových škol i zkušenějších tvůrců.

Studentský film není ve statutu fondu nijak upraven, spadá tedy pod výrobu jako takovou a „pere“ se o finance stejně jako profesionální film. SFKMG má separátní výzvu na Krátké hrané filmy, kterou od roku 2018 vyhlašuje jednou začátkem roku⁵⁷, a to díky mojí připomínce ke krátkodobé koncepci, aby výroba korespondovala se školním rokem a umožnila žádat studentům na výrobu svých absolventských filmů⁵⁸. Žádost na SFKMG podává student sám, nebo skrze externí produkci, kterou buď vlastní nebo si najde externího producenta.

Jak jsme si ukázali na příkladu absolventského filmu katedry režie a limitech ostatních kateder, žadatelé, kteří přicházejí na SFKMG s filmy z FAMU mají velkou výhodu právě proto, že jejich film již mají poměrně vysoké procento zafinancování, což na experty či Radu SFKMG může působit jako žádost lépe připravenou a mající výhodnější startovací pozici, než filmy z jiných filmových

⁵⁴ Status Státního fondu kinematografie, <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/Novela%20Statutu%20St%C3%A1tn%C3%ADho%20fondu%20kinematografie%202021.pdf>, získáno 20.5.2023.

⁵⁵ tamtéž

⁵⁶ Státní fond kinematografie, Koncepce, <https://fondkinematografie.cz/koncepce>, získáno 20.5.2023.

⁵⁷ Na výrobu dokumentu nebo animovaného filmu lze žádat dvakrát ročně, pro experimentální film platí výzva jednou ročně (u všech tří platí, že lze žádat o krátký⁵⁷ a celovečerní současně).

⁵⁸ Do té doby byla výzva v květnu/červnu s výsledky v září, což vedlo k tomu, že projekty se musely žádat rok dopředu a žádosti byly nepřipravené.

škol. Výzva na krátké hrané filmy existuje od roku 2014; první dva roky byla vypisována společně s experimentálním filmem. Od roku 2016 funguje samostatně a jsou v ní alokovány 3 mil. V těchto deseti letech bylo podpořeno 15 projektů školních filmů FAMU, z toho 10 pro příklad uvádím v tabulce – jednalo se o absolventské (bakalářské) filmy FAMU z katedry režie. Tyto filmy jsem vybrala záměrně, abychom dokázali porovnat jednotlivé filmové školy v ČR.

Podpořené žádosti studentů FAMU na SFKMG na Výrobu krátkého filmu:

Název projektu	Typ	Rozpočet FAMU Interní x externí		%	Rozpočet celkový	Žádost SFKMG	získáno
Morská sol' ⁵⁹ 2022	AF	650.000	450.000	51	2.174.000	780.000	780.000
Osmý den ⁶⁰ 2022	AF	650.000	450.000	72	1.530.000	440.000.-	440.000.
Rituály ⁶¹ 2021	AF	650.000. -	450.000.-	48	2.295.000.-	750.000.-	660.000.
Atestace ⁶² 2020	AF	650.000. -	450.000.-	57	1.915.000.-	450.000.-	450.000.
Úterý, únor ⁶³ 2020	AF	650.000. -	450.000.-	62	1.770.000.-	800.000.-	700.000.
Příběh hrůzostrašné Elis ⁶⁴ 2020		? ⁶⁵	?	-	1.998.500.-	450.000.-	450.000.
Anatomie pozdního odpoledne ⁶⁶ 2019	BF	450.000.	250.000.-	58	1.204.000.-	500.000.-	500.000.
Herečka	AF	650.000.	450.000.-	59	1.856.000.-	500.000.-	450.000.

⁵⁹ Výsledky rozhodování Rady Státního fondu kinematografie na Výrobu krátkometrážního hraného filmu č. 2022-2-4-11, <https://fondkinematografie.cz/vysledky-rozhodovani-rady-2022-2-4-11-vyroba-kratkometrazniho-hraneho-filmu.html>, získáno 20.5.2023.

⁶⁰ tamtéž

⁶¹ Výsledky rozhodování Rady Státního fondu kinematografie na Výrobu krátkometrážního hraného filmu č. 2021-2-4-12, <https://fondkinematografie.cz/vysledky-2021-2-4-12-vyroba-kratkometrazniho-hraneho-filmu.html>, získáno 20.5.2023.

⁶² Výsledky rozhodování Rady Státního fondu kinematografie na Výrobu krátkometrážního hraného filmu č. 2020-2-3-10, <https://fondkinematografie.cz/2020-2-3-10-vyroba-kratkometrazniho-hraneho-filmu.html>, získáno 20.5.2023.

⁶³ tamtéž

⁶⁴ tamtéž

⁶⁵ Jedná se o projekt iniciovaný na katedře scenáristky a dramaturgie.

⁶⁶ Výsledky rozhodování Rady Státního fondu kinematografie na Výrobu krátkometrážního hraného filmu č. 2019-2-2-5, <https://fondkinematografie.cz/vysledky-rozhodovani-rady-vyroba-krat-filmu.html>, získáno 20.5.2023.

2018 ⁶⁷							
Hranice 2017⁶⁸	AF	650.000.	450.000.-	67	1.635.000.-	550.000.-	500.000.
Ty normální chvíle⁶⁹ 2017	AF	650.000.	450.000.-	44	2.550.000.-	550.000.-	500.000.
			průměr	58	1.892.000.-	577.000.-	543.000.

První žádostí, kterou studenti UTB podali na SFKMG byl projekt Ostrov svobody režiséra Petra Januschky. Ateliér multimédii projektu velmi věřil a vložil do něj nadstandartní finanční alokaci a umožnil mu spolupráci s externí produkcí. Velmi výjimečně se projekt podával na SFKMG podruhé, navzdory tomu, že harmonogram školního roku opakovanou žádost neumožňuje (student musí ukončit studium). Výjimku projektu umožnil covid-19, kvůli kterému se musela posouvat výroba. I přes dvě neúspěšné žádosti u SFKMG se projekt natočil a získal Cenu filmové kritiky v kategorii Krátký film za rok 2022.

Žádosti studentů UTB na SFKMG na Výrobu krátkého hraného filmu:

Název projektu	Rozpočet (vklad) UTB Interní x externí		Rozpočet celkový	%	Požadováno SFKMG	Podpořeno
Ostrov svobody⁷⁰ 2020 Ostrov svobody 2021	297.000.-	130.000.-	1.942.000.-	22 %	350.000.-	Ne
	307.600.-	130.000.-	2.145.000.-	20 %	400.000.- ⁷¹	Ne
Dům č. 58 2022	345.000.-	25.000.-	1.080.000.-	34 %	500.000.- ⁷²	ne
Chata 2023	297.000.-	24.000.-	981.000.-	33 %	450.000.-	ne

FAMO prakticky shodně s UTB podalo svoji první žádost před 2 lety za pomoci externí produkce. FAMO oproti UTB mělo jednu žádost úspěšnou.

⁶⁷ Státní fond kinematografie, výzvy, <https://fondkinematografie.cz/vyroba-ceskeho-kinematografickeho-dila.html>, získáno 20.5.2023.

⁶⁸ tamtéž

⁶⁹ tamtéž

⁷⁰ Vítěz Nejlepší krátký film v rámci Cen filmové kritiky (2022).

⁷¹ Zvýšení náklady u opakované žádosti byly způsobeny protipandemickými nařízeními, které bylo nutno dodržovat na natáčení.

⁷² Částka je vyšší z důvodu složitější VFX.

Žádosti studentů FAMO na Výrobu krátkého hraného filmu:

Název	Celkový rozpočet	Požadováno	Podpořeno	získáno
Dřevo na příští zimu (2021) ⁷³	981.000.-	440.000.-	ano	380.000.-
Skrytí (2021) ⁷⁴	980.000.-	480.000.-	ne	
Dálio (2021) ⁷⁵	779.000.-	385.000.-	ne	
Mona Lisa (2023) ⁷⁶	961.000.-	400.000.-	ne	

FAMU filmy vznikající v koprodukcí s externími produkcemi jsou úspěšné i v ostatních výzvách (celovečerní hraný film – DAVID, animovaný – např. Světla, dokumentární - např. *Kiruna – překrásný nový svět* (dříve Kiruna 2.0) i experimentální film – např. *Můj neznámý voják* (dříve Československý nepojmenovaný film) či *Asterión* (dříve Taurofilie)). FAMU sama o sobě podává jen žádosti na pořádání školního festivalu FAMUFEST, distribuci FAMU v kině (pásma krátkých filmů v kině) či žádosti na výjezdy na zahraniční festivaly a filmové ceny či jako Akademie múzických umění na vzdělávací program MIDPOINT.

I přesto, že Status SFKMG nijak nevylučuje studentské ani školní filmy z podpory, ozývají se hlasy, aby takovéto žádosti Fond nepodporoval. Rada SFKMG vydala v listopadu 2021 hodnocení k *Výsledkům rozhodování Rady – 2020-1-8-25 Vývoj první verze scénáře pro celovečerní hraný nebo animovaný film* následujícího znění: *“Rada nevnímá jako svůj prioritní úkol podporu studentské tvorby, nicméně pokud se jedná o projekty, které budou běžným způsobem distribuovány i mimo školní projekce a které mají profesionální kvality a šanci na divácký či festivalový úspěch, tak se podpoře studentských projektů a priori nebrání.*

⁷³ Výsledky rozhodování Rady Státního fondu kinematografie na Výrobu krátkometrážního hraného filmu č. 2021-2-4-12, <https://fondkinematografie.cz/vysledky-2021-2-4-12-vyroba-kratkometrazniho-hraneho-filmu.html>, získáno 20.5.2023.

⁷⁴ tamtéž

⁷⁵ tamtéž

⁷⁶ Výsledky rozhodování Rady Státního fondu kinematografie na Výrobu krátkometrážního hraného filmu č. 2023-2-4-11, <https://fondkinematografie.cz/vysledky-rozhodovani-rady-2023-2-4-11-vyroba-kratkometrazniho-hraneho-filmu.html>, získáno 20.5.2023.

*Účast mladých autorů Rada SFKMG vítá, protože v principu odpovídá účelu výzvy. Rada se nicméně shodla, že dotací nebude podporovat školní práce, které vznikají ve školních dílnách jako povinná cvičení. Vývoj takových scénářů je po stránce autorské i dramaturgické výlučně záležitostí školy.”*⁷⁷ Hlasy proti podpoře studentských filmů ale dále sílí. Příkladem může být dřívější expert, dnes radní SFKMG, Lukáš Gregor⁷⁸ (vedoucí Ateliéru animace na UTB ve Zlíně), který se opakovaně ve svých posudcích ostře vymezuje proti podpoře studentského filmu.⁷⁹ I přes podepsané NDA⁸¹ sdílí na sociální síti Twitter citace z žádosti na výrobu filmu, která není veřejná⁸² a ventiluje svůj negativní postoj vůči jeho podpoře.

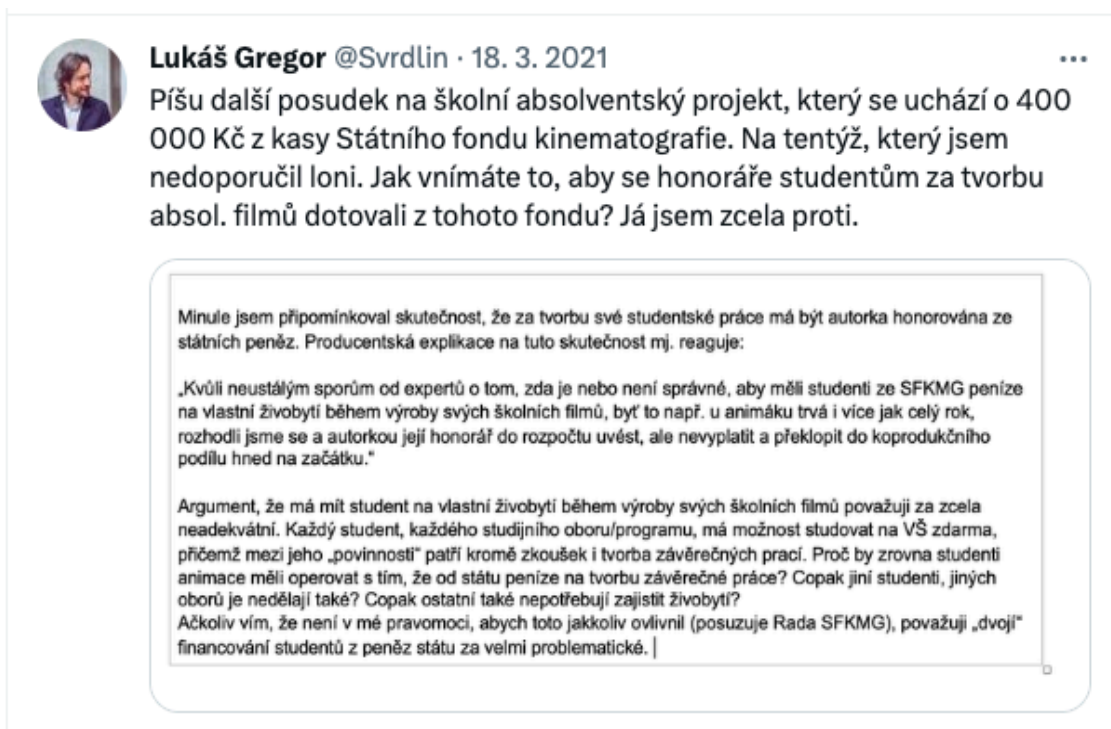
⁷⁷ Výsledky rozhodování Rady Státního fondu kinematografie na Vývoj pro první verze scénáře na hraný nebo animovaný film č. 2020-1-8-25, <https://fondkinematografie.cz/2020-1-8-25-listvyvoj-prvni-verze-scenare-pro-celovecerni-hrany-nebo-animovany-film.html>, získáno 20.5.2023.

⁷⁹ „Argument, že má mít student na vlastní živobytí během výroby svých školních filmů považují za zcela neadekvátní. Každý student, každého studijního oboru/programu, má možnost studovat na VŠ zdarma, přičemž mezi jeho „povinností“ patří kromě zkoušek i tvorba závěrečných prací. Proč by zrovna studenti animace měli operovat s tím, že od státu peníze na tvorbu závěrečné práce? Copak jiní studenti, jiných oborů je nedělají také? Copak ostatní také nepotřebují zajistit živobytí?” Posudek k bakalářskému filmu Světla katedry animace na FAMU ze dne 18.3.2021, soukromý archive Analog Vision.

⁸⁰ „Projekt nejen svým produkčním (ne)zajištěním, ale také až přílišnou autorskou „dosebeuzavřeností“ může zafungovat jako školní práce, tedy jakési trénování a zkoušení, nikoliv jako profesionální dílo, které má ze státních peněz získat 700 000 Kč – na úkor jiných možných projektů.... Ačkoliv si uvědomuji, že takové posouzení je notně subjektivní, nepovažuji Lišku a její stín za něco víc, než za školní cvičení, byť tedy na úrovni bakalářského filmu... Uniká mi ale smysl, proč by měla být autorka (v roli režisérky, výtvarnice a animátorky) za práci na školním absolventském filmu honorována ve výši cca 140 000 Kč?“ Posudek k bakalářskému filmu Liška a její stín katedry animace na FAMU ze dne 14.7.2019, soukromý archiv Analog Vision.

⁸¹ tzv. dohoda o mlčenlivosti - anglicky **Non-disclosure agreement (NDA)**, je [smlouva](#) mezi alespoň dvěma [stranami](#) o sdílení důvěrných materiálů, znalostí nebo informací, které však nebudou sdíleny s jakoukoliv třetí stranou. Využívá se pro zachování [obchodního tajemství](#). Soudní vymahatelnost NDA se nevztahuje na ujednání, která by měla nelegální (nezákonné) vyústění, [https://cs.wikipedia.org/wiki/Non-disclosure agreement](https://cs.wikipedia.org/wiki/Non-disclosure_agreement), získáno 20.5.2023.

⁸² autenticitu citace mohu verifikovat, jedná se o moji žádost a má vlastní slova

Rada SFKMG se, na základě podnětů, které obdržely obě strany, sešla začátkem roku 2021 s Asociací producentů v audiovizí, aby na společné schůzky probrali přístup ke studentskému filmu. Schůzka nebyla otevřená veřejnosti, nevznikl z ní žádný veřejný zápis a žádné oficiální stanovisko ani jedna strana nevydala.

V hodnocení zveřejněné 18.5.2023 k Výsledkům rozhodování Rady 2023-2-4-11 Výroba krátkometrážního hraného filmu se na stránkách Státního fondu kinematografie objevilo následující: *„Rada nevnímá jako svůj prioritní úkol podporu studentské tvorby, nicméně pokud se jedná o projekty, které budou běžným způsobem distribuovány i mimo školní projekce a které mají profesionální kvality a šanci na divácký či festivalový úspěch, tak se podpoře studentských projektů a priori nebrání.“*⁸⁴

⁸³ GREGOR, Lukáš [Twitter: @Svrdlin] Tweet: 2021-03-18. Dsotupné z Twitter: <https://twitter.com/Svrdlin/status/1372467333990645761/photo/1>, [citováno: 2023-05-20].

⁸⁴ Výsledky rozhodování Rady Státního fondu kinematografie na Výrobu krátkometrážního hraného filmu č. 2023-2-4-11, <https://fondkinematografie.cz/vysledky-rozhodovani-rady-2023-2-4-11-vyroba-kratkometrazniho-hraneho-filmu.html>, získáno 20.5.2023.

2.1.2.1 Podpora u Audiovizuálneho fondu na Slovensku

Podíváme-li se k našim sousedům na Slovensko, Audiovizuálny fond (AVF) má od roku 2010 aktivní roli v podpoře studentského a debutového filmu. Na rozdíl od studentů českých filmových škol, můžou jejich kolegové na Slovensku žádat přímo ve výzvách určených pro jejich podporu:

- **podprogram 1.4.1**

Vývoj a produkcia debutantských audiovizuálnych diel v rozsahu do 30 minút

- **podprogram 1.4.2**

Produkcia audiovizuálnych diel študentov filmových vysokých škôl⁸⁵

Nejaktivnějším žadatelem je VŠMU = Vysoká škola múzických umění v Bratislavě (slovenská obdoba české Akademie múzických umění v Praze). VŠMU je největším producentem krátkého filmu na Slovensku.⁸⁶

“Projekty študentských filmov (predovšetkým bakalárskych a magisterských, prípadne skupinových ročníkových filmov), ktoré prejdú vnútorným schválením, sa môžu uchádzať o podporu Audiovizuálneho fondu v programe 1.4. 2. Produkcia audiovizuálnych diel študentov filmových vysokých škôl. Žiadateľom je vždy Vysoká škola múzických umení, zastúpená Centrom výroby. V roku 2012 bolo podporených 28 umeleckých projektov realizovaných študentmi FTF VŠMU a supervidovaných pedagogickými pracovníkmi FTF VŠMU, v celkovom objeme 95 200 eur.”⁸⁷

Zde je přehled podpořených žádostí ze VŠMU na AVF pouze ve výzvě podprogram 1.4.2. Nutno dodat, že se jedná o mix hraného, dokumentárního a animovaného filmu.⁸⁸

⁸⁵ Audiovizuálne informačné centrum, Výzva Audiovizuálneho fondu č. 3/2011, <http://www.aic.sk/aic/medz-org/avf/vyzvy/vyzva-audiovizualneho-fondu-c.-3/2011.html>, získáno 20.5.2023.

⁸⁶ Festivalové oddelenie VŠMU, <https://www.vsmu.sk/ftf/o-nas/ateliery-katedry-a-pracoviska/festivalove-oddelenie/>, získáno 20.5.2023.

⁸⁷ Výročná správa o činnosti za rok 2012, VŠMU, <https://www.vsmu.sk/wp-content/uploads/2022/01/Vy%CC%81roc%CC%8Cna%CC%81-spra%CC%81va-2012.pdf>, získáno 20.5.2023.

⁸⁸ Audiovizuálny fond, seznam žádostí, http://registracia.avf.sk/zobraz_ziadosti.php, získáno 20.5.2023.

Rok	Získáno z AVF	Počet žádostí	podpořených	Průměrný rozpočet	Průměrná žádost	Průměrná dotace
2023	47 000 EUR	17	12	10 875 EUR	4 364 EUR	3 917 EUR
2022	53 700 EUR	21	17	12 975 EUR	4 878 EUR	3 159 EUR
2021	46 700 EUR	20	16	8 867 EUR	3 790 EUR	2 918 EUR
2020	44 800 EUR	26	17	9 817 EUR	4 023 EUR	2 625 EUR
2019	49 530 EUR	14	13	9 429 EUR	3 810 EUR	3 810 EUR
2018	35 200 EUR	20	12	6 995 EUR	3 760 EUR	2 707 EUR
2017	50 000 EUR	21	17	7 165 EUR	4 836 EUR	2 941 EUR
2016	45 900 EUR	21	15	6 640 EUR	4 495 EUR	3 060 EUR
2015	31 920 EUR	22	10	4 874 EUR	4 353 EUR	3 192 EUR
2014	57 000 EUR	26	20	6 281 EUR	5 389 EUR	2 850 EUR
2013	73 600 EUR	28	20	6 821 EUR	5 784 EUR	3 680 EUR
2012	95 200 EUR	31	26	6 968 EUR	5 038 EUR	3 661 EUR
2011	100 408 EUR	31	23	9 123 EUR	6 712 EUR	4 365 EUR
2010	84 663 EUR	19	17	15 056 EUR	7 189 EUR	4 980 EUR

Za 13 let AVF jen VŠMU získalo pro 235 studentských filmů 815 621 EUR (á 19,5mil Kč), v průměru 3 470 EUR na film (asi 84tis Kč). Podobná tabulka lze pro FAMU filmy vyrobit jen složitě. Právě díky tomu, že VŠMU si svoje žádosti procesuje samo, na FAMU je procesují externí produkce a FAMU funguje jen v roli koproducenta. Lze tedy z výsledkových tabulek jen odhadovat, které filmy jsou FAMU, pokud to není uvedeno v hodnocení SFKMG, které Rada zavedla až od roku 2015.

2.1.3. Financování z regionálních fondů⁸⁹

Regionální fondy jsou v ČR záležitostí posledních několika let. Na rozdíl od SFKMG jejich podpora spadá do tzv. režimu de minimis⁹⁰, tedy je možné získat

⁸⁹ Czech Film Commission, Granty a fond, <https://filmcommission.cz/cs/regions/funding/>, získáno 20.5.2023.

⁹⁰ Registr de minimis, vyhledávání, <https://eagri.cz/public/app/RDM/Portal/Subject/Search>, získáno 20.5.2025.

max 200tis EUR za tři po sobě jdoucí roky. Podpora studentského filmu je v některých přímo uvedena, jiní mají pravidla délky nebo podmínku kinodistribuce. V ČR máme celkem 8 regionálních fondů. Některé např. Plzeňský fond a Pražský audiovizuální fond dokonce cíleně podporují studentské filmy.

2.1.4. Nadace

2.1.4.1. Nadační fond Filmtalent Zlín⁹¹

V ČR už 20 let funguje jediná nadace, která se cíleně snaží podporovat studentské filmy. V posledních dvou letech se jejich záběr rozšířil a vedle student*tek podporují i začínající filmaře*ky a slovenské filmaře*ky. Ročně přijme okolo 120 projektů v jedné výzvě a podpoří okolo 25 z nich. Maximální podpora je 100tis korun, která se uděluje v rámci veřejného pitchingu na MFF ve Zlíně. Finance z nadace pocházejí z každoroční aukce filmových klatek, které vytvářejí umělci z celé ČR. Roční alokace je závislá na objemu vydražených peněz, ze kterých jde 50 % na provoz nadace a 50 % se investuje do projektů. Nadační fond, byť nemá podíl na copyrightu, se stává koproducentem projektu.

2.1.4.2. Nadace PPF

V letošním roce otevřela brány profesionálnímu i studentskému filmu Nadace PPF, která se spojila s Anifilmem a v ustavujícím prvním ročníku vypsala Grant českého obzoru⁹². Celkový objem alokovaných a udělených peněz byl 1mil Kč.

2.1.4.3. Filmová nadace⁹³

Filmová nadace byla v roce 2006 zřízena především za účelem podpory scenáristické přípravy české hrané filmové tvorby. Zakládajícími členy jsou Česká televize, Studio Barrandov a Nadace Innogy (dříve RWE). Každoročně

⁹¹ Nadační fond Filmtalent Zlín, <https://www.salonfilmovychklapek.cz/filmtalent/>, získáno 20.5.2023.

⁹² Grant PPF, Anifilm, <https://www.anifilm.cz/cs/grant/>, získáno 20.5.2023.

⁹³ Filmová nadace, <https://www.filmovanadace.cz/cz/>, získáno 20.5.2023.

vyhlašuje soutěž, kam autoři mohou hlásit svoje nezrealizované scénáře. Mimo “dospěláckou kategorii“ vyhlašuje i soutěž pro autory do 35 let.

2.1.5. Televizní vysílatel: Česká televize (Akcelerátor)⁹⁴

Zákon o České televizi 483/1991Sb. ve znění pozdějších předpisů. § 3 v bode f říká, že podporuje českou filmovou tvorbu a kulturní projekty⁹⁵. Povinnost ČT zrcadlí i ve svém Statutu⁹⁶ v Článku II o veřejné službě České televize. V bodě 2 pís g. shodně říká že, podporuje českou filmovou tvorbu a kulturní projekty. Podpora studentské tvorby byla před vznikem Akcelerátoru v roce 2014 nesystematická, fungovala na principu oslovování Filmového centra nebo jednotlivých TPS⁹⁷. Akcelerátor zastřešuje 3 největší filmové školy, které vlastním předvýběrem posílají vždy 3 filmy do soutěže”, jejímu vítězi bude nabídnuta koprodukce s Českou televizí. Prvním takovým filmem byl bakalářský film katedry režie studenta Jiřího Volka 3. poločas.

2.2. Nefinanční podíl na výrobě

- a. vklad je většinou ve formě služby – např. zapůjčení techniky nebo využití postprodukčních prací jako střižny, míchací haly nebo na FAMU jsou to ateliéry, kamerová, osvětlovací a zvuková technika a v postprodukcí střižny, zvuková studia a míchací hala. Od doby, co Studio FAMU prošlo rozsáhlou rekonstrukcí, jsou k dispozici i šatny pro herce, maskérna či kontrolní projekce. Tyto služby jsou naceněny a studenti fungují s fiktivními penězi, za které si jednotlivé věci pronajímají. Studio se tak snaží nejen šetřit kapacitami, aby se dostalo na všechny, ale tento systém supluje realitu pro procenty*tky, aby si uměli spočítat náklady a vyjít s rozpočtem.

⁹⁴ Statut České televize, <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/statut-ct/> , získáno 20.5.2023.

⁹⁵ Zákon o České televizi 483/1991SB. Ve znění pozdějších předpisů, <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1801.pdf?v=1>, získáno 20.5.2023.

⁹⁶ Statut České televize, <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/statut-ct/pdf/statut-ct.pdf?verze=2021-01-29>, získáno 20.5.2023.

⁹⁷ TPS – Tvůrčí producentská skupina

- b. při nízkorozpočtových produkcích např. i honorář autora, umělce (který vkládá svůj honorář do výroby = nedostane zaplacen, ale v poměru se promění v procenta na copyrightu nebo na výtěžku, nebo
- c. ve formě odloženého honoráře a je vyplacen z výnosu mezi prvními)

3. Koprodukce školního díla na FAMU

Jak jsme si ukázali již v předchozích bodech, mezinárodní ani česká legislativní pravidla nezakazují financování studentských filmů a ani ji nevylučuje. Výše zmíněná legislativa nenakazuje studentskému filmu ani to, že koprodukovaný film musí mít určitou délku. Naopak Úmluva dokonce výslovně říká, že platí pro filmy jakékoliv délky. Studentský film či krátký studentský film tedy není ze žádné možnosti koprodukce vyčleněn a platí na něj stejná pravidla a povinnosti jako na všechny ostatní filmy.

Studenti filmových škol musejí dodržovat harmonogramy studia, aby splnili všechna povinná cvičení, která se v rámci výuky musí natočit, proto je výroba školního filmu časově a technologicky omezená (pravidla k výrobě cvičení jsou v tzv. Bílé knize⁹⁸). Oproti tomu některé druhy mezinárodní koprodukce se stávají poměrně velkou výzvou, vzhledem k její časové a papírové náročnosti. Tato strategie tedy není vhodná pro všechny.

I přes časovou a byrokratickou náročnost se na FAMU koprodukce dějí, v malém měřítku i koprodukce mezinárodní a ve dvou případech dokonce s podporou Eurimages.⁹⁹

3.1. Studio FAMU

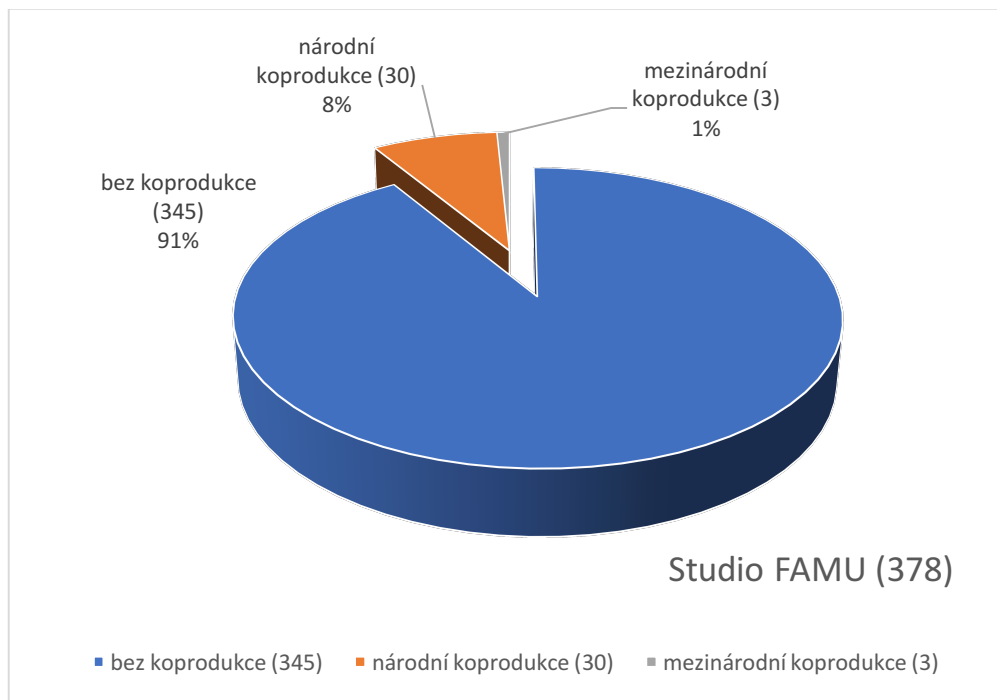
FAMU má svoje detašované pracoviště Studio FAMU, které je zodpovědné za výrobu školních cvičení již od roku 1960¹⁰⁰. Kromě produkčního zázemí jsou ve studiu i půjčovny techniky, ateliéry, postprodukční pracoviště či šatny pro herce a maskérny. Studenti mohou využívat i produkční místnosti s telefonem a tiskárnou. Personální obsazení pokrývá stavbaře, osvětlovače, scénografku, ale i technická obsluha postprodukce (např. online, přepisy, exporty, výroba DCP).

⁹⁸ Výrobní listy, Bílá kniha, Studio FAMU, <https://www.famu.cz/cs/fakulta/studio-famu/dokumenty-vyrobni-listy/>, získáno 20.5.2023.

⁹⁹ Eurimages je nadnárodní kulturní podpůrný fond Rady Evropy založený v roce 1989. Eurimages podporuje nezávislou filmovou tvorbu poskytováním finanční podpory celovečerním hraným, animovaným a dokumentárními filmům. Tím podporuje spolupráci mezi odborníky v celé Evropě.

¹⁰⁰ Studio FAMU, <https://www.famu.cz/cs/fakulta/studio-famu/>, získáno 20.5.2023.

Dle slov vedoucího výroby Studia FAMU Tomáše Šimona se každoročně plánuje do výroby 590 cvičení v úhrnu všech kateder. Číslo se prakticky posledních 5 let nemění. Reálně se vyrobí 378 cvičení ročně, z toho se např. v roce 2018 vyrobilo 90 společných cvičení (např. bakalářský film/videofilm, kde je potřeba spolupráce studentů napříč více katedrami). Existuje 120 různých výrobních listů, tedy různých druhů zadání. Takový aparát obstarává tým 5 produkčních a další pracovníci, např. osvětlovači, dispečink či obsluha kamerové techniky.

3.2. Koprodukce

Koprodukce školních cvičení na FAMU se ve většině případů děly na národní úrovni, nejčastěji za pomoci postprodukčních studií. To je příklad absolventského filmu z katedry animace Jsem větší a lepší v režii Martina Dudy. Tento film produkoval externě student katedry produkce Tomáš Rychetský přes svoji firmu Anifilm. Koproducentem vedle FAMU byla i postprodukční společnost UPP. Druhým příkladem byly koprodukce s Českou televizí. Takto vznikl v roce 2012 např. absolventský film Předjaří, Kyjongžu korejské režisérky In-kyoung Pak z katedry režie, který produkoval student katedry produkce Lubomír Konečný. Jako fyzická osoba uzavřel s Českou televizí koprodukční smlouvu ve výši 120 000 a kvůli jejím podmínkám se musel stát plátcem DPH. Koprodukce

na fyzickou osobu nebyly na FAMU výjimkou. V roce 2010 vznikl absolventský film katedry animace režiséra Libora Pixy Graffitiger, který produkovala Pavla Kubečková, která získala dotaci od Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie na výrobu ve výši 300 000. Podobným případem byly i film DAVID z roku 2015, který na fyzickou osobu produkovala Veronika Kührová, která již u Státního fondu kinematografie získala 750 000. DAVID byl absolventským filmem celovečerní délky katedry režie režiséra Jana Těšitele. Graffitiger byl v roce 2011 nominovaný na studentského Oscara, DAVID se vedle toho těšil uvedení v soutěži několika významných festivalů jako MFF v Karlových Varech, MFF ve Varšavě, Festival du Nouveau Cinema v Montréalu či MFF v Sao Paulu. Pomyslný top získává producent Michal Kráčmer, který v rámci fyzické osoby vedle podpory SFKMG získal i panevropský filmový fond Eurimages (2018).

Po úspěchu Graffitigeru Pavlu Kubečkovou (PK) oslovili kolegové z produkce Tomáš Hrubý (TH) a Peter Badač (PB)¹⁰¹, kteří společně založili nutprodukci. V této firmě následně v období 2012-2015 vzniklo několik školních filmů v koprodukcí, které byly střídavě podpořeny buď Státním fondem kinematografie nebo Českou televizí v TPS Kamily Zlatuškové nebo Petra Kubicy. Společným ukazatelem všech těchto filmů je, že jsou celovečerní délky (Gottland je povídkový film) a všechny jsou z katedry dokumentu.

¹⁰¹ Forbes Live #019 – Pavla Janoušková Kubečková, Online: České podcasty, <https://ceskepodcasty.cz/episode/u4vhc6dKx0B4PyvQLzqC>, získáno 20.5.2023.

Název filmu	Rok	režisér	producent	SFKMG	ČT	katedra
Pevnost ¹⁰²	2012	Klára Tasovská, Lukáš Kokeš	TH, PK	ano	-	Dokument Videofilm (4.ročník)
Show! ¹⁰³	2013	Bohdan Bláhovec	PK	-	KZ	dokument
Velká noc ¹⁰⁴	2013	Petr Hátle	TH, PK	200.000 ¹⁰⁵	-	dokument
Lovu zdar ¹⁰⁶	2013	Jaroslav Kratochvíl	PK	-	-	dokument
Gottland (mezinárodní koprodukce)	2014	Petr Hátle, Klára Tasovská, Viera Čákanyová, Rozálie Kohoutová, Lukáš Kokeš	TH	300.000 ¹⁰⁷	PK	dokument

Peter Badač si následně založil vlastní firmu Bfilm a profiluje se na animované filmy. O těch se budeme bavit v další kapitole o mezinárodní koprodukci.

Školní rok 2013/2014 byl pro koprodukční vztahy s FAMU zlomový. Na katedře režie mělo absolvovat 5 režisérů, kteří byli přijati do magisterského stupně navzdory faktu, že kapacity Bílé knihy (a rozpočet školy) počítal se studenty tři. Externí finance na absolventský film na režii byly v této době 500 tis Kč a během přijímacího řízení všichni účastníci souhlasili s tím, že si peníze rozdělí, a tedy že Studio FAMU poskytne každému 300 tis na výrobu absolventského filmu. Protože z tabulky je patrné, že vznikly 4 celovečerní filmy, a navíc se sníženým finančním zajištěním ze strany školy, bylo nutné některé ambiciózní filmy dofinancovat.

¹⁰² Filmový přehled – Pevnost, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/185691/pevnost>, získáno 20.5.2023.

¹⁰³ Filmový přehled – Show, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/400658/show>, získáno 20.5.2023.

¹⁰⁴ Filmový přehled – Velká noc, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/400668/velka-noc>, získáno 20.5.2023.

¹⁰⁵ Výroční zpráva Státního fondu kinematografie za rok 2013, Státní fond kinematografie, <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/vyrocní-zprava-fond-kinematografie-2013.pdf>, získáno 20.5.2023.

¹⁰⁶ Filmový přehled - Lovu zdar, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/400645/lovu-zdar>, získáno 20.5.2023.

¹⁰⁷ Výroční zpráva Státního fondu kinematografie za rok 2013, Státní fond kinematografie, <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/vyrocní-zprava-fond-kinematografie-2013.pdf>, získáno 20.5.2023.

Název	Režisér	Producent	Koprodukce	SFKMG	ČT	délka
Cesta do Říma ¹⁰⁸ (2015)	Tomasz Mielnik	Mikuláš Novotný (Background Films)	PISF (Polsko)	750.000	ano	104
DAVID (2015)	Jan Těšitel	Veronika Kührová (Analog Vision)		750.000	-	76
Prach ¹⁰⁹ (2015)	Vít Zapletal	FAMU Radim Procházka (Produkce Radim Procházka)	-	-	ano	98
Road-movie (2015)	Tomáš Jelínek	FAMU Kristýna Květová (Cinematif Films)	-	-	-	88
Jak blízko tomu jsem (2016)	Václav Hrzina	FAMU Eva Pavlíčková	-	-	-	37

Roky se liší proto, že někdo uvádí rok výroby (klauzury) a někdo si dal copyright až v době premiéry.

DAVID byl velmi ambiciózní film, ale narazil na základní úskalí studia – tedy jeho délka. Původní producentka filmu, která film vyvíjela s rámci MIDPOINT, kde projekt získal cenu za nejlepší pitch (prezentaci), spolupracovala i na druhém celovečerním filmu a nebylo v jejich silách produkčně zajistit takové filmy dva. V realizaci DAVIDA se tak zrcadlí úskalí koprodukcí a také jejich důvody.

- personální kapacity kateder – režisér mne oslovil na realizaci projektu v lednu a v květnu probíhalo natáčení, studenti jsou v tu dobu již vyblokováni na jiná cvičení; problémem je i délka natáčení – v našem případě jsme měli pouze runnery v podobě přijatých budoucích prváků na produkci, každý den jiného mikrofonistu a asistenti kamery byli z praxe (nikoliv ze školy)
- prodloužená délka studia = propadnutí alokovaných peněz – FAMU rozpočet funguje fiskálně, tedy nevyčerpané peníze nelze převést na další rok – v případě prodloužení studia, alokace peněz propadla a my jsme byli nuceni žádat u Vnitřního grantu opětovně – teď již jako mimořádné cvičení (nikoli jako absolventský film katedry režie) a již zredukovaná suma 300 tis nám byla snížena na 100tis (tyto peníze pocházejí z rozpočtů studentů kteří prodlužují,

¹⁰⁸ Filmový přehled – Cesta do Říma, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/400992/cesta-do-rima>, získáno 20.5.2023.

¹⁰⁹ Filmový přehled – Prach, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/400770/prach>, získáno 20.5.2023.

přerušují nebo ukončili studium a k výrobě se s ní počítalo). V současnosti neznamena prodloužení studia automaticky ztrátu peněz. Studio FAMU pracuje s rozpočtem v rámci cash flow tak, že průběžně kontroluje stav projektů a jejich útratu na fiskální rok. Díky tomu je šance na propadnutí peněz velmi malá.

- souběh natáčení – i když je FAMU studio nadstandardně vybavené, tak souběh natáčení způsobuje kolize v půjčování techniky či blokování postprodukčních kapacit.

Z výše uvedeného vyplývají základní důvody ke koprodukcím. Stejně tak ale i její úskalí. Ohodnocení vkladů jednotlivých koproducentů je v rámci koprodukce FAMU nevyrovnané, protože:

- FAMU má ceník služeb které poskytuje, ceny jsou fixní a při delším natáčení na ně není „sleva“, FAMU tedy vkládá do koprodukce poměrně velký podíl v případě, že využíváte její techniku (na příkladu DAVIDA jsme v rámci 4 mil rozpočtu měli světla z FAMU asi za milion – reálně bychom za ně zaplatili cca 50-80tis.)
- Honoráře – vyčíslení honoráře studentů podílejících se na výrobě školního díla není standartní, ve většině případů není vyčísleno vůbec, pokud nedostávají menší honoráře (o problematice honorářů na studentských filmech jsem se zmínila již v kapitole o financování školního díla v ČR). FAMU ovšem zastává postoj, že ze školních peněz (tedy vkladu, který dává do filmu FAMU) se studenti podílející na výrobě díla platit nesmí. Pokud ovšem producent zajistí další financování, odměna ve formě honoráře je čistě jen jejich volba a FAMU do ní nijak nezasahuje.
- FAMU ovšem do koprodukcí nevyčísluje postprodukční kapacity – např. přepisy, onliny, exporty, výrobu DCP (protože nejsou vyčísleny v ceníku FAMU, vkládají se do koprodukce zdarma) – nutno říci, že pokud producent využívá kapacit externího postprodukčního studia, všechny výše jmenované služby čerpá tam.

Oficiální koprodukce byly na FAMU spíše výjimkou. Pokud student do svého projektu vložil peníze, o oficiální koprodukcí nešlo, protože nevznikaly

koprodukční smlouvy. Jak jsme si ukázali v teoretické části, dle litery zákona je dílo autora, škola na něj čerpá jen licenci. Co ovšem koprodukční smlouvy mění je znění, kdy autor (v případě výtvarníka) má povinnost škole peníze vložené do výroby vrátit, ovšem jen do výše skutečných nákladů. Koprodukční smlouva umožňuje FAMU stejně jako všem zúčastněným koproducentům, čerpat podíl z budoucích výnosů nejen do výše vložených nákladů, ale i dále po dobu trvání práv výrobce a jeho právní ochrany. Taktéž díky koprodukční smlouvě na FAMU přecházejí licence k užití autorských a jiných výkonů. V případě, že autor není studentem a uzavře smlouvu s producentem (externí produkci), FAMU školní licenci na užití nemá. Ve smlouvách je tedy standardně uvedeno, že licenci lze převést na třetí osobu.

Pokud si připomeneme, že se na FAMU vyrobí ročně 379 cvičení (statistiky za posledních 5 let), pak dle těchto statistik je zhruba 30 filmů v koprodukci. Z toho 2-3 ročně v koprodukci mezinárodní.

4. FAMU filmy v mezinárodních koprodukcích

Jak jsme si ukázali v legislativní části – českým audiovizuálním dílem je taková dílo, které má minimálně 10% podíl osoby se sídlem v ČR na celkových podílech. Do této kategorie spadá celá katedra FAMU International a zahraniční akreditované programy CINKKK na katedře kamery a Montage na katedře střihu. Protože tyto programy jsou co do počtu studentů velikostí jako zbylých 10 kateder na FAMU, vzniká ročně díky mezinárodním studentům několik stovek filmů. I ti podepisují rámcovou smlouvu, ve které se uvádí, že i navzdory tomu, že si studenti svoje studium platí, FAMU vlastní film z 20 % z copyrightu, a tedy i veškeré výnosy na zisku.

Hlava VII. Bod 3:

Vznikne-li kterékoliv ze smluvních stran v souvislosti s užitím kteréhokoli autorského díla Zahraničního studenta nebo s poskytnutím oprávnění k jeho užití třetímu zisk, ujednaly si strany, že 80 % z takového zisku náleží Zahraničnímu studentovi a 20% FAMU; ziskem se pro tento účel myslí čistý výnos z užití nebo poskytnutí práv k užití třetímu, a to po odečtení veškerých nákladů na jeho vytvoření (včetně výrobních, distribučních či propagačních), daní, poplatků nebo jakýchkoli jiných plateb. Strany se pro tento účel zavazují poskytnout si náležitou součinnost a poskytovat si na vyzvání podklady pro vyúčtování odměn.¹³³

Respektive bod 5:

Je-li to v daném případě obvyklé a možné, bude každé autorské dílo označeno doložkou autorství, vytvořenou dle následujícího modelu: „© F A M U & [J M Ě N O A P Ř Í J M E N Í Z A H R A N I Č N Í H O S T U D E N T A], [R O K V Y T V O Ř E N Í]“. ¹³⁴

Na FAMU se tedy vyrábí stovky mezinárodních koprodukcí, ale v minoritní koprodukcí, které se posunou ke koprodukční smlouvě za účasti českého externího producenta a stanou se českou majoritou. Výjimkou může být film Apoorvy Satish *Kanya* (2021), který vznikl v jednom z mezinárodních programů. Vedle FAMU film koprodukoval Michal Sikora z Loonely Productions (toho času

¹³³ Rámcová smlouva uzavírána se studenty FAMU International mezi studentem a FAMU.

¹³⁴ tamtéž

student magisterského programu katedry produkce) a to i bez účasti národního filmového fondu. *Kanya* měla světovou premiéru na MFF v Pusanu¹³⁵ a dostala se mezi nominované studentského oscarového klání pro hrané filmy v sekci mezinárodních škol¹³⁶. Spolupráce Apoorvy a Michala pokračuje i v rámci jejího debutového filmu, který je momentálně v developmentu.

Výroba na FAMU International ale není předmětem mé studie.

4.1. Mezinárodní koprodukce do roku 2012

V roce 1995 vznikl (skoro) celovečerní absolventský film na katedře režie *Indiánské léto* v režii Saši Gedeona. Producentská dvojice Petr Oukropec a Pavel Strnad jej vyrobila pod značkou Negativ ve koprodukci s Českou televizí v tvůrčí skupině Čestmíra Kopeckého. Tento film byl podpořen japonským fondem F.F.I.C.S.¹³⁷ Zmíněný fond udělil Sašovi Gedeonovi cenu za jeho předchozí film *Zavřeno pro rodinný smutek*, který na 2. mezinárodním festivalu studentských filmů v Tokiu¹³⁸ vyhrál hlavní cenu. Tyto peníze byly vázány na vznik jeho absolventského snímku a tvořily zhruba polovinu rozpočtu filmu. Země výroby ale zůstala pouze Česká republika, o oficiální koprodukci těchto dvou zemí se nejednalo. Se Sašou Gedeonem následně natočili i první mimoškolní film *Návrat idiota* (1999) v česko-německé koprodukci (za Německou stranu film podpořila ZDF)¹³⁹. Další filmy spolu již nerealizovali.

Další mezinárodní koprodukcí byl film *Restart*, který mezi sebou koprodukovali Česko prostřednictvím Axmann Productions producentky Karly Stojákové (tehdejší studentky katedry produkce), FAMU a finská univerzita umění a designu UIAH (kde studoval kameraman filmu Kasimir Lehto) za účasti finské

¹³⁵ Kanya [Facebook: The 25th Busan Internatinonal ...] Facebook: post z 29.9.2020, Dostupné z https://www.facebook.com/Kanyashortfilm/posts/654183248851022/?locale2=de_DE&paipv=0&eav=AfYzDCXIZI3RuWlg8sLwY5Av1-zuT_3sQzgUPKXa5orXlbgDkmMQEQf6qnBYdIMM9Rc&_rdr, [citováno: 2023-05-20].

¹³⁶ Kanya, IMDB, <https://www.imdb.com/title/tt12823694/awards/>, získáno 20.5.2023.

¹³⁷ viz titulky k filmu *Návrat idiota*

¹³⁸ Filmový přehled – *Zavřeno pro rodinný smutek*, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/397686/zavreno-pro-rodinny-smutek>, získáno 20.5.2023.

¹³⁹ Filmový přehled – *Návrat idiota*. <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/36916/navrat-idiota>, získáno 20.5.2023.

veřejnoprávní televize YLE¹⁴⁰. Tento film opět vznikl na režii. Tuto koprodukcii iniciovala producentka Stojáková. *Restart* Júlia Ševčíka vstoupil do kin v prosinci 2005^{141 142}. Dalo by se říci, že se jedná o první mezinárodní koprodukcii, i když pouze na školní úrovni bez podpory národních fondů. Vedle kameramana, se ve Finsku film stříhal a dělala zvuková postprodukce. Svoji mezinárodní premiéru si odbyl na festivalu skupiny A dle definice FIAPF¹⁴³ v Moskvě¹⁴⁴ a byl uveden např. na festivalu debutových filmů Mannheim-Heidelberg v Německu. Dvojice Stojáková-Ševčík spolupracovala následně i mimo FAMU na filmu *Normal* (2009), který opět vznikl v mezinárodní koprodukcii, a to ČR a Makedonie, kdy na rozdíl od *Restartu* podpořili jak Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie (dnes Státní fond kinematografie), tak Macedonian Film Fund¹⁴⁵. Další film společně již netočili.

Oficiální mezinárodní koprodukce se začaly objevovat od roku 2007¹⁴⁶. Tento rok vznikla první oficiální koprodukce a dosáhla rovnou i na metu nejvyšší. Na katedře dokumentární tvorby vznikl absolventský film Miloslava Nováka *Mír s tuleni*¹⁴⁷. Vedle FAMU a Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie jej podpořila i Česká televize v tvůrčí skupině Anny Beckové¹⁴⁸. Film vznikl v mezinárodní koprodukcii s Itálií. Téma filmu je s Itálií spojené, tedy takové koprodukční schéma se zdá přirozené. Za italskou stranu film

¹⁴⁰ Restart, IMDB, company credits, https://www.imdb.com/title/tt0423061/companycredits?ref=tt_dt_co, získáno 20.5.2023.

¹⁴¹ LENÍČEK, Jakub: *Restart*. Online: Český rozhlas. Dostupné: <https://vltava.rozhlas.cz/restart-7880760>, získáno 20.5.2023.

¹⁴² Filmový přehled – Restart, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/38599/restart>, získáno 20.5.2023.

¹⁴³ FIAPF, <https://fiapf.org/festivals/accredited-festivals/competitive-feature-film-festivals/#fajr-international-film-festival> - v roce 2005 byl MFF v Moskvě členem prestižní sestavy, ale vzhledem k agresi na Ukrajině byl v roce 2022 bylo jejich členství pozastaveno (<https://deadline.com/2022/03/moscow-film-festival-fiapf-accreditation-paused-1234982461/>)

¹⁴⁴ Restart – Release Info, IMDB, https://www.imdb.com/title/tt0423061/releaseinfo?ref=ttfc_q1_2, získáno 20.5.2023.

¹⁴⁵ Filmový přehled – Normal, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/61668/normal>, získáno 20.5.2023.

¹⁴⁶ Rok 2007 je uveden dle roku premiéry na MFDF v Jihlavě HEJDOVÁ, Irena: *Nový dokument pátrá po tulení magii. Najde ji?* Online: Aktuálně.cz, Dostupné: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/film/novy-dokument-patra-po-tuleni-magii-najde-ji/r~i:article:512430/>, získáno: 20.5.2023.

¹⁴⁷ Mír s tuleni, ČSFD, <https://www.csfd.cz/film/230491-mir-s-tuleni/prehled/>, získáno 20.5.2023.

¹⁴⁸ Filmový přehled – Mír s tuleni, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/45536/mir-s-tuleni>, získáno 20.5.2023.

koprodukovala Panda Film producenta Emanuela Coppoly¹⁴⁹, který byl zároveň kameramanem filmu. Krom toho, že se jednalo o první oficiální koprodukcí, byl film podpořen v roce 2005 i evropským fondem Eurimages¹⁵⁰, což tento film bezesporu zapíše do dějin studentského filmu. *Mír s tuleni* se stal 18. českým filmem, který byl jako majorita podpořen fondem Eurimages od doby, kdy se ČR stala členským státem v roce 1994. (Druhým FAMU filmem, který byl tímto evropským fondem Eurimages podpořen byl *Můj neznámý voják* režisérky Anny Kryvenko v roce 2018 a třetím film *Bratrství* italského režiséra Francesco Montagnera.) Udělená dotace tehdy činila 70.000 EUR.¹⁵¹ Zajímavý je tento film také tím, že producenta si režisér dělal sám a za účelem vzniku filmu založil produkční společnost 12opic. Film měl světovou premiéru na MFDF Jihlava a byl uveden na festivalech v Karlových Varech, Tchaj-wanu i ve Vancouveru. Objevil se na Docs on Market na IDFA. A krom českých a italských kin se dostal do kinodistribuce v Severní Americe¹⁵².

V mezinárodní koprodukci byl i absolventský film slovinského režiséra Olma Omerzu *Příliš mladá noc*. Jeho absolventský film na katedře režie vyrobil producent Jiří Konečný ze společnosti Endorfilm. Vedle Státní fondu pro rozvoj a podporu české kinematografie¹⁵³ jej jako první film v historii podpořil i slovinský filmový fond (Slovenski Filmski Center) přes společnost Arsmedia. Koprodukce tedy byla přirozená, režisér se se slovinským producentem znal již z doby svého bakalářského filmu *Druhé dějství* (2008), které sice nekoprodukoval, ale spolupracoval na jeho uvedení ve Slovinsku. Zvláštností u této koprodukce je, že dvojice Omerzu-Konečný se nepoznali na FAMU. Jiří Konečný byl tou dobou již zaběhnutý producent a jejich spolupráce pokračuje i na dalších Omerzuových filmech jako *Rodinný film*, *Atlas ptáků* a další. Během studia na pražské FAMU za podpory Státní fondu kinematografie a České televize Konečný vyrobil např. absolventský dokumentární film *Ženy pro měny* (2004) režisérky Eriky Hníkové

¹⁴⁹ Filmový přehled – *Mír s tuleni*, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/45536/mir-s-tuleni>, ziskáno 20.5.2023.

¹⁵⁰ Press – Eurimages supports 12 European coproductions, Council of Europe, Online: <https://rm.coe.int/eurimages-supports-12-european-co-productions-95th-meeting/1680743790>, ziskáno: 20.5.2023.

¹⁵¹ Council of Europe, Co-production funding in 2015, online: [coe.int/en/web/eurimages/co-production-funding-in-2015](https://rm.coe.int/en/web/eurimages/co-production-funding-in-2015), ziskáno: 20.5.2023.

¹⁵² 12opic, <http://www.12opic.cz/cz/filmy/mirstuleni/>, ziskáno: 20.5.2023.

¹⁵³ Příliš mladá noc, Filmový přehled, online: <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/172446/prilis-mlada-noc>, ziskáno 20.5.2023.

pod svojí firmou, kterou v tomto roce založil¹⁵⁴. *Příliš mladá noc* byla úspěšným filmem. Ve světové premiéře se objevil v sekci Panorama na prestižním mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně.

Vedle filmu *Příliš mladá noc* vznikl tentýž rok další koprodukční film, a tím byl *Nový život* dokumentaristy Adama Olhy. Tento film byl Adamovým magisterským filmem¹⁵⁵ na katedře dokumentární tvorby v dílně Miroslava Janka. Film vznikl jako česko-slovenská koprodukce za podpory Státního fondu kinematografie a Audiovizuálního fondu. Producentem byl Pavel Berčík, který film vyráběl ve své společnosti Evolution Films, kterou založil v roce 2006 společně se spolužákem z FAMU Ondřejem Zimou.¹⁵⁶ *Nový život* byl ve světové premiéře uveden na MFDF Jihlava, kde získal cenu diváků. Dále jej uvedly např. kanadské Hot Docs. Další film dvojice Berčík-Olha společně nenatočila.

Do roku 2012¹⁵⁷ tedy vzniklo na FAMU 5 mezinárodních koprodukcí:

Název filmu	Typ filmu	Producent	Režisér	Koprodukční země
Indiánské léto (1995)	Absolventský, režie, celovečerní	Pavel Strnad, Petr Oukropec, Negativ	Saša Gedeon	Japonsko
Restart (2005)	Absolventský, režie, celovečerní	Karla Stojáková, Axmann Productions	Július Ševčík	Finsko
Mír s tuleni (2007)	Absolventský, dokument, celovečerní	Miloslav Novák, 12opic	Miloslav Novák	Itálie za podpory Eurimages (56.000 EUR) ¹⁵⁸
Nový život (2012)	Absolventský, dokument, celovečerní	Pavel Berčík Evolution Films	Adam Olha	Slovensko
Příliš mladá noc (2012)	Absolventský, režie, středometráž	Jiří Konečný, Endorfilm	Olmo Omerzu	Slovinsko

V posledních 15 letech na FAMU proběhla prakticky revoluce, co se týče v přístupu k filmům ze strany studentů a nastal koprodukční boom. I když jsem v úvodu představila film *Restart* producentky Karly Stojákové z roku 2005, která je svým způsobem průkopnicí mezinárodní spolupráce, začali např.

¹⁵⁴ endorfilm, Veřejný rejstřík a Sbírka listin, online: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=290729&typ=PLATNY>, získáno: 20.5.2023.

¹⁵⁵ Nový život, Asóciácia slovenských filmových klubov, online: <https://asfk.sk/film/novy-zivot/>, získáno 20.5.2023.

¹⁵⁶ Evolution Films, Veřejný rejstřík a Sbírka listin, online <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=323348&typ=UPLNY>, získáno: 20.5.2023.

¹⁵⁷ podle data premiéry

¹⁵⁸ Zpráva o české kinematografii 2005, Ministerstvo kultury, online: <https://www.proculture.cz/knihovna/downloadfile.php?id=212>, získáno: 20.5.2023:

absolventské filmy vznikat v již zavedených produkcích. Jedná se např. o absolventský film z roku 2009 studentky katedry režie Jitky Rudolfové *Zoufalci*, který podpořil v roce 2008 Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie částkou 6,5mil Kč¹⁵⁹ a opět jej vyrobila dvojice Oukropec-Strnad ze společnosti Negativ, kterou založili již v roce 1995. Tato velmi agilní a činná dvojice spolupracuje doteď a svém kontě má mnoho mezinárodně úspěšných filmů – *Venkovský učitel*, *Fair Play* nebo *Moje slunce Mad*.¹⁶⁰

4.2. Mezinárodní koprodukce v letech 2012-2016

V kapitole 3. o koprodukcích školního díla jsme zjistili, že rok 2012/2013 byl pro mezinárodní produkce na FAMU zásadní. S trochou nadsázky by se dalo říct, že se jednalo o éru nutprodukce. Producentská dvojice Kubečková - Hrubý v následujících letech natočili na škole několik filmů, které všechny dofinancovali z externích zdrojů, protože výsledný film vymyká zadání Bílé knihy. Celovečerní film není povinným výstupem žádné katedry.

Dále vznikly tři koprodukce, které podpořil čistě Audiovizuální fond na Slovensku. Společným ukazatelem byli slovenští režiséři, kteří studovali na FAMU. Třetím v nutprodukcí, slovenský producent Peter Badač, se více zajímal o animované filmy a využil k mezinárodní koprodukci svoji slovenskou firmu Bfilm. Díky ní již v roce 2010 získal dotaci na bakalářský film FAMU slovenského animátora Matúša Vizára *Pandy*¹⁶¹, který měl svoji světovou premiéru v sekci Cinéfondation (dnes La Cinéf) na MFF v Cannes. Taktéž koprodukoval i *Gottland*¹⁶², povídkový film, který kromě Česka a Slovenska podpořil i Polský filmový fond (jednu z povídek *Letící kuň* natočila dokumentaristka Viera Čákányová). Premiéru měl na MFF ve Varšavě. V roce 2011 AVF podpořilo solitéra, dnes již zesnulého režiséra Aramisovu, na jeho bakalářský film *Čo jsme*

¹⁵⁹ HEJDOVÁ, Irena: *Fond kinematografie rozdělil letos už 266 miliónů*. Online: Aktuálně.cz, Dostupné: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/film/fond-kinematografie-rozdelil-letos-uz-266-milionu/r~i:article:621912/>, získáno: 20.5.2023.

¹⁶⁰ Negativ, <https://negativ.cz/filmy/>, získáno 20.5.2023.

¹⁶¹ Audiovizuální fond, žádost Pandy, dostupné: http://registracia.avf.sk/formular_statistiky.php?x_id=853, získáno: 20.5.2023.

¹⁶² Audiovizuální fond, žádost Gottland, dostupné: http://registracia.avf.sk/formular_statistiky.php?x_id=1859, získáno: 20.5.2023. nebo, <https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/400754/gottland>

*robili předtím, jako jsme šli na kakao*¹⁶³. Vladimír Mičůch byl poměrně svérázným režisérem, který studoval v ateliéru u Věry Chytilové, jejíž estetiku miloval. Tak vznikly nezapomenutelné *Cagey Tigers*, druháček film, který byly stejně jako *Pandy* uveden Cinéfondation v Cannes. Aramisův film *Kakao* měl premiéru v Premier Plans v Angers.

Jak jsme si ukázali v přechozí kapitole, tento školní rok byl zlomový i na režii. V pátém ročníku hned 4 studenti režie natočili celovečerní film. Jeden z nich – Cesta do Říma, vznikl v mezinárodní koprodukcí díky tomu, že režisérem byl polský student Tomas Mielnik,¹⁶⁴ tedy jej podpořil i Polský filmový fond. Tento film, DAVID i Prach se nakonec v roce 2015 sešly ve vedlejších soutěžích na MFF v Karlových Varech a noviny byly plné Nové české nové vlny. Vlna se nekonala. Na katedře dokumentu mezitím vznikl taktéž koprodukční film Česká cesta, který sice opakovaně nepodpořil AVF, ale slovenská RTVS¹⁶⁵.

Na rozdíl od dokumentárních režisérů, kteří točili celovečerní filmy s nutprodukci, ani jeden z těchto režisérů k dnešnímu dni nenatočil žádný další snímek, včetně krátkometrážního. Problémy způsobené natáčením tří hraných celovečerních filmů ve Studiu FAMU způsobily zavedení pravidel pro budoucí koprodukce. Oficiálně se mohly koprodukovat pouze na bakalářské a magisterské filmy a v případě, že by student chtěla točit celovečerní film, škola s tím musela předem souhlasit. Paradoxně tedy ambice studentů se museli podřizovat rozhodnutí děkana nebo vedení katedry.

V roce 2014 podpořil Státní fond kinematografie hned 3 celovečerní filmy z FAMU vedle *Cesty do Říma* a *DAVIDA* to byl i původně rakouský film českého režiséra a absolventa režie na DAMU Antonína Šilara a Ondřeje Cikána *Menandros & Thais*. Film nespadal do žádného sylabu, ale podíleli se na něm studenti z FAMU a DAMU v rámci mimořádného cvičení. Producenty film zaštitili opět Pavla Kubečková a Tomáš Hrubý z nutprodukce.

V roce 2015 vznikla na FAMU další minoritní koprodukce, a to s bratislavskou VŠMU. Jejich student Michal Blaško točil svůj krátký film *Strach* s kameramanem z FAMU Adamem Machem. Film měl světovou premiéru na

¹⁶³ Audiovizuální fond, žádost PaTigre v kľiedke, ndy, dostupné http://registracia.avf.sk/formular_statistiky.php?x_krok=7&x_id=1924, získáno: 20.5.2023.

¹⁶⁵ Rozhlas a televízia Slovenska

festivalu v San Sebastianu. Fondy nežádaly, jednalo se tedy spíše o vzájemnou spolupráci.

Název	Typ filmu	Režisér	Producent	dotace	koprodukce
Čo jsme robili, jako jsme šli spolu na kakao (2012)	Hraný, krátký, bakalářský film, režie	Aramisova	Aramisova Michal Kráčmer	2.500 EUR AVF	Slovensko
Pandy (2013)	Bakalářský, animace, krátký	Matúš Vizár	Peter Badač Bfilm	10.000 EUR AVF	Slovensko
Gottland (2014)	Celovečerní, dokumentární	Petr Hátle, Klára Tasovská, Viera Čákanyová, Rozálie Kohoutová, Lukáš Kokeš	Tomáš Hrubý Nutprodukce Peter Badač Bfilm	300.000 SFKMG 21.800 EUR AVF	Slovensko, Polsko
Cesta do Říma (2015)	Hraný, celovečerní, absolventský, režie	Tomasz Mielnik	Mikuláš Novotný Background Films	750.000 SFKMG	Polsko
Česká cesta ¹⁶⁶ (2015)	Dokumentární, absolventský, celovečerní	Martin Kohout	Tomáš Michálek MasterFilm	650.000 SFKMG	Slovensko
Strach (2015)	Krátký, hraný	Michal Blaško	Veronika Jelšíková FAMU	-	Slovensko
Menandros&Thais ¹⁶⁷ (2016)	Hraná, celovečerní, mimořádné cvičení	Antonín Šilar, Ondřej Cikán	Anna Tydlitátová, Die Gruppe (AUS) Pavla Kubčková, Tomáš Hrubý Nutprodukce	750.000 SFKMG	Rakousko-CZ

Pokud se do té doby na FAMU děli koprodukce ojediněle, tyto dvě koprodukční vlny způsobily na FAMU prakticky revoluci. Koprodukčních filmů se na FAMU eviduje v průměru 30 ročně za posledních 5 let. Dnes prakticky každý bakalářský nebo absolventský film vzniká v koprodukci.

4.2. Mezinárodní koprodukce od roku 2017

Doteď jsme si ukázali, že vznikající mezinárodní koprodukce na FAMU měli hybatelem nejen ambice producenta, i národnost režiséra (Polák, Slovák, Slovinec) či kameramana (Čech, Fin, Ital). Nejpopulárnější je samozřejmě Slovensko, protože na FAMU studuje velké množství slovenských filmařů v klasických akreditovaných programech, nikoliv na FAMU International. Pokud

¹⁶⁶ Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2014, Dostupné: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/Vyrocní_zprava_SFK_2014_v1.0.pdf, získáno: 20.5.2023.

je student schopen účastnit se výuky v českém jazyce a splní přijímací zkoušky, že je přijat, má právě studovat na veřejné filmové škole zdarma, byť je to sám cizinec. Takovými studenty jsou vedle Slováků i např. italský režisér Francesco Montagner, ukrajinská filmařka Anna Kryvenko, korejská kameramanka Zuryna Lee či ruská střiháčka Daria Chernyak. Taková koprodukce se potom nabízí jako logická.

Až na výjimku, se všechny filmy točili čistě ve dvoustranné koprodukci. Filmu Gottland, ale vznikl v koprodukci trojstranné. Vedle Česka a Slovenska jej podpořilo i Polsko, protože se jednalo o adaptaci knihy polského novináře Mariusze Szczygiela. Od roku 2017 vznikají na FAMU mezinárodní koprodukce za účasti nejen dvou, ale již i více zemí najednou.

Pokud se v předchozím období zúčastnili filmy DAVID či Cesta do Říma workshopu Midpoint, pak další období je již boom v oblasti vlastního vzdělávání. Přichází i změna na katedře produkce na FAMU. Nové vedení v osobě Marty Švecové (Lamperové) přináší i jiný postoj ke studentům. Marta Švecová je zkušená sales agentka se znalostmi mezinárodního trhu, ředitelka distribuční společnost Film Europe a experta projektů EAVE či Nipkow. Student již není brán jako poskytovatel služby, ale jako partner, hybatel projektu, a hlavně jeho garant. Stejně k tomu přispěli

Větší ambice projektům přinášejí producenti. Nespoléhají se pouze na školu, ale filmy prezentují na mezinárodních workshopech, pitchinzích a již aktivně svoje koproducenty hledají. Produkci filmu neberou jako službu režisérovi, ale jako partnerství a spolupráci, jejímž výsledkem je společný projekt = film.

Oslovila jsem tedy 4 producenty, aby sdíleli svoje zkušenosti s výrobou školního filmu – např. jak se ke školnímu filmu stavěli u fondů, či zdali svoje studenty platili a kolik, což je věčné téma expertů a radních u Státního fondu kinematografie.

Výběr filmů jsem zaměřila na 2 celovečerní (Ztraceni v ráji (CH-CZ), Můj neznámý voják (CZ-SVK-LT + Eruimages)) a 2 krátkometrážní (Asterión (CZ-SVK) a Sh_t Happens (SVK-CZ-FR)).

Název	Typ filmu	Režisér	Producent	dotace	koprodukce
Špína (2017)	Hraný, celovečerní	Tereza Nvotová	Miloš Lochman	2,5mil Kč SFKMG	Slovensko

	magisterský, režie		molokofilm (není student) Peter Badač Bfilm	120.000 EUR AVF ¹⁶⁸	
Atlantida, 2003 (2017)	Mimořádné cvičení, hraný, krátký	Michal Blaško	Veronika Jelšíková FAMU	8.000 EUR AVF	Slovensko, Ukrajina, Polsko
OUT (2017) studentovi bylo ukončeno studium vzhledem k nehotovému filmu	Magisterský, celovečerní, režie	György Kristóf	Jiří Konečný Ednorfilm (není student)	240.000 AVF ¹⁶⁹ 3.5mil Kč SKMG	Slovensko, Maďarsko
Můj neznámý vojin (2018)	Celovečerní, dokument, experiment, CAS	Anna Kryvenko	Michal Kráčmer OSVČ	550.000 SFKMG 25.000 EUR AVF 24.000 Lotyšský národní fond 37.000 EUR ¹⁷⁰	Slovensko, Lotyšsko, + Eurimages
Pouštět draka (2019)	Krátký, animace, magisterský	Martin Smatana	Peter Badač Bfilm	15.000 EUR AVF ¹⁷¹	Slovensko Polsko
Sh_t happens (2019)	Krátký, animace, magisterský	David Štumpf, Michaela Mihályi	Peter Badač Bfilm	AVF	Slovensko Francie
Ztraceni v ráji (2021)	Hraný, celovečerní, magisterský	Fiona Ziegler	Kristýna Michálek Květová Cinemotif Films	4.45m SFKMG	Švýcarsko-CZ
Bratrství (2021)	Celovečerní, bakalářský, dokument	Francesco Montagner	Pavla Kubečková nutprodukce	36.000 EUR Eurimages ¹⁷²	Itálie, Francie (podpora ARTE GEIE) + Eurimages 36.000 EUR
Milý tati (2021)	Krátký, animovaný, magisterský	Diana Can Van Nguyen	Karolína Pojarová Davidová 13tka	18.000 EUR AVF	Slovensko
Asterión (2022)	Krátký, experimentální, dokument, magisterský	Francesco Montagner	Veronika Kührová, Michal Kráčmer Analog Vision	620.000 SFKMG 10.000 EUR AVF	Slovensko
Electra	Krátký, animace, 4.ročník pixilace	Daria Kascheeva	Martin Vandas Maur film	AVF	Slovensko, Francie

¹⁶⁸ http://registracia.avf.sk/formular_statziad.php?x_id=310

¹⁶⁹ Audiovizuální fond, http://registracia.avf.sk/formular_statziad.php?x_id=310, součet částek na vývoj a výrobu, získáno 20.5.2023.

¹⁷⁰ Council of Europe, Eurimages Co-production Funding, <https://www.coe.int/en/web/eurimages/co-production-funding-in-2017>, získáno:20.5.2023.

¹⁷¹ Bfilm, Audiovizuální fond, http://registracia.avf.sk/formular_statziad.php?x_id=310, získáno: 20.5.2023.

¹⁷² Council of Europe, Eurimages Co-production Funding, <https://www.coe.int/en/web/eurimages/co-production-funding-in-2017>, získáno:20.5.2023.

4.2.1. Dvojstranné koprodukce

Koprodukce dvou zemí, vznikly na FAMU od roku 2017 čtyři. Stejně jako v předchozích letech, se nejvíce čeští producenti obraceli na Slovensko, v jednom případě do Švýcarska.

V lednu 2017 měl na MFF v Rotterdamu premiéru celovečerní film *Špína*, absolventský film slovenské režisérky Terezy Nvotové z katedry režie. Film opět zaštitoval Peter Badač (s projektem se v roce 2014 účastnil celoročního programu Midpoint Feature Launch) za slovenskou stranu a Miloš Lochman z moloko films za českou. Původně slovensko-česká produkce, která ale nebyla v první žádosti podpořená na Slovenku, tedy majoritou se „omylem“ stalo Česko. Po neúspěšné žádosti se podala žádost na SFKMG a ze Slovenska se stala minorita. V té době ještě nefungovala komajorita, ta se zavedla až v roce 2018. Tato spolupráce pokračovala ve stejném složení i na Terezině dalším filmu *Světlonoc*, který vyhrál hlavní cenu na MFF v Locarnu v roce 2022.

Vedle hraných filmů se velké oblibě těší i česká animace. V tomto období vznikly v mezinárodní koprodukci čtyři, ale pouze jeden v bilaterální koprodukci. Tím byl absolventský film studenty animace Diany Cam Van Nguyen, jejíž bakalářský film *Spolu sami* byl uveden na MFF v Rotterdamu v roce 2018. Opět vzniká česko-slovenská koprodukce za účasti obou národních fondů s názvem *Milý tati*. Film byl v roce 2021 uveden ve světové premiéře na MFF v Locarnu a byl nominován na Evropskou filmovou cenu EFA v sekci krátký film (jako třetí český film v historii). Projekt prošel několika industry akcemi jako OK Short'n'Sweet na Dok Leipzig či na CEE Animation Pitch v Liberci.

4.2.1.1. Ztraceni v ráji

Ztraceni v Ráji je absolventským filmem celovečerní délky na katedře režie švýcarské režisérky Fiony Ziegler, který v roce 2021 premiéroval na Febiofestu. Jedná se o první švýcarsko-českou koprodukci.

- **Vývoj/výroba:** Fiona nastupovala do magisterského stupně s myšlenkou, že tento film natočí a s ním absolvuje. Od začátku příprav v roce 2015 do premiéry na Febiofestu to filmu trvalo 6

let. I přesto Fiona zvládla film vyrobit v rámci povolených 4 let (2 roky studia, 1 rok rozklad, 1 rok čekatel). „První setkání na scénářem začalo v roce 2015. V roce 2016 jsme byli na MFI a dostali vývoj v ČR, hned v roce 2017 výrobu – v ČR byl tedy proces rychlý. Následně jsem ale rok a půl financovala film ve Švýcarsku a vraceli jsme finance a žádali minoritu v ČR. Natáčení proběhlo v roce 2019, dokončen byl během covidu a pak se čekalo na premiéru (v září 2021).“ Projekt prošel několika mezinárodními workshopy jak v rámci vývoje, tak v rámci postprodukce: MFI SCRIPT2FILM, MIDPOINT NORWAY, PITCHING: AGORA CO-PRODUCTION FORUM THESSALONIKI, POSTPRODUKCE: MIDPOINT EDITING ROOM. Producentka Kristýna Květová v té době dokončovala film Road-Movie, absolventský celovečerní film Tomáše Jelínka, který byl uveden na PÖFF Tallin.

- **Financování:** Film *Ztraceni v ráji* si prošel celým klasickým vývojem u SFKMG. Ve výzvě na debutové filmy režisérů do 35let v roce 2016 získali dotaci 450.000.-, proto si mohl dovolit tak štědrý mezinárodní vývoj. Dále potom v roce 2017 výrobu na debutové filmy ve výši 4mil. Koprodukce se Švýcarskem ukázala úskalí, která má naše země vůči bohatším západním zemím. Dotace ve Švýcarsku českou majoritu naprosto převálcovala a česká producentka se dostala do pozice, kdy peníze na výrobu musela vrátit a znovu žádala na SFKMG, tentokrát ve výzvě na výrobu minorit. Zde opět uspěla a získala opět 4mil Kč, ale v jiném režimu. Z původně deklarovaných 11,4mil na výrobu debutu se film dostal do finální částky 26mil Kč a poměr financování byl 70 % (CH) x 30 % (ČR). “Žádost na výrobu v ČR jsme totiž podávaly s jiným než výsledným koproducentem ve Švýcarsku, a proto i ne s zcela realistickým finančním plánem.”¹⁷³ Vedle SFKMG film podpořili i Prague Film Fund, Bern Film Fund či Zurich Film Fund. “Byla to velká zkušenost, i přes ‘komplikace kvůli vyššímu zafinancování ve Švýcarsku a nutnost vracet dotaci na SFKMG. A žádat znovu v rámci minorit. To byla pro mě jakožto

¹⁷³ Příloha 1 – Dotazník Kristýna Michálek Květová

student v té době skvělá zkušenost. Mj. i proto, že bych se už nehrnula jako majoritní producent do projektu, který má šanci vyššího zafinancování v zahraničí. Určitě to pro nás misty bylo frustrující, s ohledem na časovou prodlevu. Alespoň pro mě to ale nebylo kvůli tou, že by se jednalo o školní projekt.”¹⁷⁴ Nutno dodat, že producentka se ani u jednoho národního fondu ani u svých koproducentů nesetkala s negativním postojem k projektu z důvodu, že se jedná o studentský film. Projekt následně v ČR i ve Švýcarsku vstoupil do kin. V ČR jej distribuovala přední česká distribuční společnost Bontonfilm.

- **-Odměny filmařům/studentům:** “Všichni studenti FAMU byli zaplacení - odhaduji, že u většiny “krátkodobých” placových pozic tak třetinové platy než profesionálové. I švýcarské platy byly na 1/3, I když z jejich perspektivy se nejednalo o studentský film, nicméně většinou se jednalo o nejmladší absolventy škol a mají na to tabulky – začínající professional 1/3, středně zkušený 2/3 a professional 3/3 platu,” říká producentka Míchálek Květová.

4.2.1.2. Asteriόν¹⁷⁵

Asteriόν (s pracovním názvem Taurofilie) režiséra italského původu Francesco Montagnera je příkladem toho, jak ambiciózní projekty způsobují komplikace v rámci studia. I když jsme projekt úspěšně dokončili a odpremiérovali, cesta od zafinancování k premiéře v Locarnu trvala skoro na den 5 let. Dnes je Asteriόν vítězem dvou hlavních cen (na festivalu v Rize a v Drážďanech), získal kandidaturu na Evropskou filmovou cenu EFA 2023 a kvalifikoval se do boje o Studentského Oscara

- **Vývoj/výroba:** Vývoj projektu byl poměrně náročný. Od roku 2017 do roku 2022 se projekt posunul od cvičení druhé ročníku báseň přes všechny ročníky až k filmu magisterskému. Ukončovat s ním bude Francesco letos v září 2023 po vyčerpání všech možných zákonných prodloužení. V rámci vývoje jsme

¹⁷⁴ Příloha 1 – Dotazník Kristýna Míchálek Květová

¹⁷⁵ producentkou filmu je pisatelka této diplomové práce, informace tedy nejsou odzdrojované zvenku, protože se jedná o moji vlastní zkušenost a zdrojovala bych samu sebe

se účastnili Berlinale Talents 2018, Locarno Academy 2019 a New Visions Market 2021 na MFDF Jihlava. Výrobu projektu vedle náročnosti příprav a nutnosti opakovaných obhlídek, zastavil i Covid-19, kvůli kterému se natáčení posunulo o další rok a půl a Francesco byl nucen ukončit jiným bakalářské studium jiným filmem. Stalo se jím celovečerní *Bratrství*, které v té době natáčel a zamýšlel jen jako svůj absolventský film. Film se nakonec natáčel v září 2021 a více než finance jen zbrzdily všechny covidové a organizační nesnáze ve Španělsku. Vzhledem k tématu, které je poměrně kontroverzní, jsme měli problém najít lokaci a spolupracovníky a hledali jsme ji opakovaně (potvrzeno > příprava realizace > zrušeno a tak dokola). Film je ve svém výsledku natočen až na lokaci č. 4.

- **Financování:** Peníze na výrobu jsme žádali u SFMG na výrobu experimentu a hned naše první žádost byla úspěšná a získali jsme 500tis Kč. Vzhledem k povaze projektu jsme samozřejmě hledali koproducenta ve Španělsku. V rámci Berlinale Talents a trhu v Berlíně jsme oslovili několik španělských produkcí, Andalusian Film Commission a další. Vzhledem ke kontroverzi tématu se nám nepodařilo film ze španělské strany zafinancovat i navzdory tomu, že se celý natáčel ve Španělsku, hlavní hrdina byl známý španělský taxidermista Jose Luis Martín Moro, i střihače jsme měli Španěla. Žádný producent neměl odvalu do projektu vstoupit. Kvůli několika odkladům natáčení jsme byli nuceni najít i nového kameramana a díky právě Berlinale Talents jsme začali spolupracovat se slovenským kameramanem, který žil a pracoval v Madridu, Michalem Babincem. Díky tomu jsme byli schopni požádat o minoritu na Slovensku. Vzhledem k tomu, že se jedná o experimentální krátký němý film, považuji přidělení dotace za malý zázrak. Stejně tak získání dotace u Nadačního fondu Filmtalent Zlín, kde jsme jej sice získali až na podruhé, ale byli jsme odměněni nejvyšší možnou částkou. Nikde se neřešilo, že

projekt je zároveň školním filmem. Nikde to neviděli jako překážku, i když jsme to netajili. Kvalita projektu a osobnost režiséra mluvili sami za sebe. Paradoxně největší problém přišel až na FAMU. Právě kvůli neustálým přesunům projektu mezi ročníky bylo složité podat jej do výroby a čerpat finance. V době světové premiéry film neměl koprodukční smlouvy (a stále ji nemá) a nevyčerpal ani korunu ze zdrojů FAMU kvůli nedodržení délky dle požadavků Bílé knihy na absolventský film na katedře dokumentu (požadavek 30-40min, *Asterión* má 15min). Vedené katedry projekt nechtělo uznat a požadovalo po Francescovi natočit další film k doplnění požadované délky. S úspěchy *Asteriónu* přišlo i rozhodnutí, že projekt dostane výjimku kvůli svojí náročnosti na realizaci. A Francesco Montagner může s filmem přistoupit ke státní zkoušce.

- **Odměny studentům:** Odměny na projektu dostali všichni v poměru celkového rozpočtu a možnostem projektu (kromě producentky, což je dost častý jev u nízkorozpočtových filmů nebo filmů vznikajících ve střední a východní Evropě), a taktéž dostali diety, byť to nebyli zaměstnanci.

4.2.1. Multilaterální koprodukce

S ambicemi filmařů narůstaly i požadavky na financování projektů, což vyžaduje hledání více než jednoho zahraničního partnera. Vedle Gottlandu vznikla v roce 2017 na FAMU minoritní multilaterální koprodukce. Adam Mach pokračoval ve spolupráci s Michalem Blaškem, teď ale již s bakalářským filmem *Atlantida, 2003* (2017). Za českou stranu se do projektu vložila opět jen pražská FAMU, kdežto na Slovensku film podpořil jak AVF, tak i Nadace Tatrabanky. Film byl tedy českou minoritou. Další země, které film nefinančně podpořily bylo Polsko a Ukrajina. Film byl uveden v Cinéfondation v Cannes.

Celovečerní film *Bratrství* (Ve jménu Alláha) vznikl původně jako magisterský film. Režisérem je italský filmař působící v Čechách Francesco Montagner, který souběžně natáčel i krátký film *Asterión* (viz výše). Film podpořili vedle Státního fondu kinematografie i regionální fond v Itálii (v bydlišti režiséra) a koprodukci podpořil i nadnárodní fond Eurimages, což se povedlo ve stejném roce i školnímu filmu *Můj neznámý vojín* (2017). Zajímavostí je, že skrze Českou televizi podpořila film i francouzsko-německá televize ARTE GEIE, což se povedlo už jen animovanému filmu *sh_t happens* (2019) a *Electre* (2023) díky jejich francouzské koprodukci viz další kapitola). *Bratrství* (2021) mělo světovou premiéru na MFF v Locarnu a odneslo si hlavní cenu Zlatého geparda. FAMU mělo ve výsledné koprodukční struktuře kolem 2 %, což dokazuje, jak vysoké ambice producenti mají.

4.2.1.1. Můj neznámý vojín¹⁷⁶

Můj neznámý vojín začínal jako prvácký film na katedře Centra audiovizuálních studií režisérky ukrajinského původu Anny Kryvenko. Protože byl ale větší, nakonec z něj vznikl magisterský film. Student katedry produkce Michal Kráčmer tou dobou ještě neměl vlastní firmu, proto všechny fondy žádal jako OSVČ, což se neukázalo jako problém, protože dostal dokonce i Eurimages. Specifikem projektu byl fakt, že bylo nutné jej dokončit do televizního vysílání k 50. Výročí okupace v Československu. Nešlo tedy postprodukcí protahovat a díky tomu měl film dříve televizní premiéru na veřejnoprávním médiu než klasicky festivalou. Česká festivalová premiéra byla na MFDF v Jihlavě a mezinárodní na dok Leipzig. Díky svému tématu se každoročně vrací co povědomí nejen v TV, ale i na VOD platformách a na festivalech.

- **Vývoj/výroba:** Práce s archivy byla poměrně náročná, proto samotná výroba filmu trvala asi 2 roky. Archivní film je ve vývoji a pak rovnou v postprodukcí, kde se střihem vlastně natáčí. Proto se Anna Kryvenko účastnila dvou workshopů, které jí v její práci pomohly. Prvním byl Archidoc, který vám pomáhá hledat strukturu v archivu a poté dok.incubátor, který vám zase pomáhá ve vaší struktuře vyprávět příběh. Vedle workshopů se prezentoval i na mnoha marketech a trzích: Baltic Sea Docs, Czech Docs coming soon...., KVIFF Eurimages lab, Last Stop

¹⁷⁶ Příloha 2 - rozhovor s Michalem Kráčmerem, pisatelka je koproducentka projektu

Trieste, Jihlava experimentální industry program či pitching na Visions du Reel v rámci Archidoc.

- **Financování:** Protože FAMU do projektu vkládalo 50tis a celkový rozpočet projektu byl zhruba 5mil, bylo hned jasné, že je nutné najít externí zdroje financování. Vedle České televize, která díky tématu okupace 1968 projekt vzala do výroby ke jejímu 50. letému výročí, vedle finančního koprodukčního vkladu do projektu vkládaly i obrovské množství archivů, které byly tou nejdražší položkou v rozpočtu, okolo 80 %. Archivy se do projektu dostaly asi z 15 různých zdrojů, nejdražší byly archivy belgické a dali se vykoupit pouze na 20 let. Pro představu, dle ceníku Filmexportu stojí archivy 4tis EUR za minutu na celý svět na všechna média a cena se nedá usmlouvat, protože ji určuje zákon. Koproducenty hledal Michal „Podle logiky k tématu a finančních možnostech – tedy okupace 1968 – zvažoval jsem Francii, Německo (povaha filmu), Slovensko (vyšlo), Polsko/Maďarsko, Baltské země (Lotyšsko vyšlo), Rusko bylo mimo možnosti a Ukrajinu jsem po Eurimages už pak nepotřeboval...“¹⁷⁷ Sergeje Serpuhova znal z workshopu MAIA a Wandu Adamik Hrycovou z industry akcí na MFF v Karlových Varech.
- **Školní film:** I když se jednalo o školní film, výčet industry akcí (včetně několika ocenění) i úspěšné zafinancování dokazují, že podstata filmu, tedy školní film, nebyla nikde a nikomu na překážku, i když byl oficiálně, třeba pro Eurimages příznám ve finančním plánu. „Na katedře byli moc nápomocní a hodně nám fandily“. Honoráře se platily všem, i když v poměrně hodně snížené výši vzhledem k délce trvání projektu cca 4 roky. takže to bylo jen kapesné. Délka výroby filmu ale způsobila režisérce problémy v rámci školy a skoro ji kvůli tomu nedodělala.

4.2.1.2. sh_it happens¹⁷⁸

Další dva mezinárodně koprodukované filmy vznikly opět v produkci Petera Badače a Bfilm. Pouštět draka vznikl jako magisterský projekt na FAMU režiséra

¹⁷⁷ Příloha 2 - rozhovor s Michalem Kráčmerem

¹⁷⁸ Příloha 3 – rozhovor s Peterem Badačem

Martina Smatany. Ve fázi výroby film podpořil pouze SFKMG, AVF až na distribuci, polská strana koprodukovala jako právnická osoba (animační studio). Film měl světovou premiéru v Berlíně a dostal se vedle Dcery mezi semifinálníst studentského Oscara v kategorii mezinárodních škol CILECT. Druhým animovaným filmem, který měl premiéru ten samý rok byl taktéž magisterský film z kategorie animace sh_t happens v režii Michaely Mihályiové a Dávid Štumpfa, který ale nebyl studentem FAMU a na vývoj projektu získal stipendium od AVF. Film vznikl v česko-slovensko-francouzské koprodukci za podpory ARTE GEIE. Film měl světovou premiéru v sekci Orizzonti na MFF v Benátkách.

- **vývoj/výroba:** „Film vznikal ako absolventský film FAMU, režiséri však už pred vstupom producenta do projektu získali štipendium od AVF, takže sa koprodukcia ponúkala. Zároveň sme vedeli, že production value filmu je ľahšie zafinancovateľné ak sa na výrobe budú podieľať tvorcovia z viacerých krajín. ...Zároveň aj katedra si uvedomuje potrebu, že ak má film dosiahnuť výsledky v porovnaní vo svete, je potrebné dosiahnuť vyššiu production value, ktorú práve dosiahneme spoluprácou s profesionálnym prostredím a koprodukciami. Takže vedúca katedry Michaela Pavlátová študentov podporovala v tejto aktivite. Projekt bol prezentovaný na koprodukčných fórach MIFA v Annecy, VAF v Třeboni a na Fest Anča New Talents a tiež sa zúčastnil NEF Animation Writing Residency v Abbaye Royale de Fontevraud, programu Odyssée – ACCR, ktorý podporuje francúzske Ministerstvo kultúry a komunikácie, francúzsky región Pays de la Loire a fond CNC,“ říká producent Peter Badač.
- **Financován:** Vedle stipendia od AVF a podpory od SFKMG získal projekt finance od francouzského CNC a regionálního fondu PROCIREP a nakonec i podporu ARTE GEIE¹⁷⁹. Francouzský producent je oslovil v rámci MIFA pitches na festivalu v Annecy.
- **Školní dílo:** Jak je vidět, film vznikl celých 5 let a prošel si velkým vývojem, což není u školních filmů úplně běžné či možné. Zde je vidět, že filmaři musí přemýšlet dopředu, jaké filmy si během studia zvolí. I vzhledem k takové době je pochopitelné, že

¹⁷⁹ Sh_t Happens: Bfilm, https://www.bfilm.sk/sh_t-happens-2019/, získáno: 20.5.2023.

i na tomto projektu autoři dostali honoráře, což posvětila i katedra animace.

4.2.2. Electra

Zatím posledním filmem, který vznikl v multilaterální koprodukcí je animovaná Electra. Film, který na rozdíl od ostatních není absolventský, se opírá a školní syllabus a jedná se o cvičení 4. ročníku pixilace / animace a herec. Houževnatá režisérka Daria Kascheeva, která je původem střihačka z Ruska, již na FAMU předvedla, že vedle peněz je důležitá odhodlanost, touha a láska k filmu či obecně k práci, kterou děláte. Její bakalářský film Dcera vedle vítězství v kategorii mezinárodních škol studentského Oscara získala i nominaci na Oscara „dospělého“ v kategorii krátký animovaný film. Electra se po mnoha letech usilovné práce a 6 měsících každodenního animování do soutěže studentských filmů La Cinéf¹⁸⁰ v Cannes. Elektra byla finančně podpořena SFKMG, Plzeňským krajem, Nadačním fondem FILMTALENT ZLÍN, ARTE France, Pictanovo, images in Hauts-de-France Hauts-de-France region, Centre national du cinéma et de l'image animée, Procirep and Angoa, a AVF.

4.2.3. Studio FAMU a jejich přístup ke koprodukcím

Studio FAMU je stěžejním partnerem pro výrobu školních filmů, a tedy i jejich národní a mezinárodních koprodukcí. Zhruba před deseti lety vystřídal tehdejšího ředitele na postu Ondřej Šejnoha, dosavadní vedoucí výroby na FAMU International. S nástupem Ondřeje Šejnohy přišly do Studia FAMU změny, kdy se opět změnil vztah vůči studentům – tedy student tu není pro nás, ale my pro něj. Na papíře malá změna, ale ve skutečnosti obrovský posun, kdy studenti získali stabilní a profesionální zázemí pro výrobu svých projektů. Na pozici vedoucího výroby nastoupil absolvent FAMU katedry produkce a bývalý vedoucí výroby v České televizi Tomáš Šimon, který zaštiťuje produkce. Postoj Studia ke koprodukcím je zásadní, proto zde nechávám celý rozhovor s Tomášem Šimonem¹⁸¹, vzhledem k důležitosti jeho obsahu.

¹⁸⁰ dříve Cinéfondation

¹⁸¹ rozhovor vznikl 2.8.2022, otázky i odpovědi byly zaslány emailem

1. Jak se SF staví k mezinárodním koprodukcím?

O mezinárodní koprodukce aktivně neusilujeme, jsme veřejná vzdělávací instituce a mezinárodní koprodukce nejsou předmětem naší hlavní činnosti ani zájmu, jedná se už o tržní prostředí. Na druhou stranu jim ani nebráníme a pokud nejsou mezinárodními koprodukci příliš dotčeny pedagogické cíle, umělecká svoboda studentů a parametry zadání, tj. pokud se mezinárodní koprodukcí zvýší tomu kterému projektu produkční hodnota a profesionální podmínky realizace, aniž by na druhou stranu byla tato spolupráce příliš omezující v poskytování vzdělání a praxe studentům, snažíme se ve Studiu FAMU vytvořit takové pracovní prostředí, ve kterém je možné danou koprodukcí za určitých podmínek realizovat. Počet takovýchto koprodukcí musí být ale omezený a spíše výjimečný. FAMU, respektive AMU, má v průměru podíl na mezinárodních koprodukcích 19%, podíly se pohybují různě v závislosti na těch kterých podmínkách projektu od 5% do 30%.

2. Je to administrativní zátěž? Pokud ano, jak velká? Museli jste najmout více produkčních?

Pro Studio FAMU nepředstavují mezinárodní koprodukce přílišnou administrativní zátěž, protože nebýváme v pozici výrobce ve smyslu delegovaného producenta, který je pověřen faktickou organizací, přípravami, nepodáváme žádosti k národním fondům o finanční podporu, nesháníme zahraniční koproducenty, neorganizujeme natáčení atp. Tedy mezinárodní koprodukce nevznikají z našeho podnětu a ve většině případů máme smlouvu s tuzemskou nezávislou produkcí. Představuje to pro nás ale zcela jiný druh práce, než-li u běžné produkce školních děl, klade to pro nás vyšší nároky na odbornost a v orientaci na trh, jednáme s producenty a institucemi, vyjednáujeme podmínky, navrhujeme smlouvy, nastavujeme parametry projektu, schvalujeme rozpočty, takže přípravy jsou určitě trochu náročnější, ovšem samotné natáčení může být zase administrativně jednodušší, protože poskytujeme už pouze dohodnuté plnění do výše našich vkladů.

Oddělení výroby praktických cvičení průběžně personálně rozšiřujeme, ale je to z důvodu reakce na potřeby naší školy vzhledem k rozšiřujícímu se počtu

studentů, studijních programů, velkému objemu cvičení, narůstajícímu počtu koprodukcí, zkvalitňování našich služeb atp. Mezinárodní koprodukce představují pořád ale zanedbatelnou část naší produkce, cca 2,5% z celkového počtu všech realizovaných koprodukcí během 1 roku. Momentálně to jsou 2-3 tituly ročně vůči cca 3 desítkám tuzemských koprodukcí.

3. Máte pocit, že film v mezinárodní koprodukci jsou složitější? Déle trvají? Více porušují nebo ohýbají pravidla SF? Pokud ano, jaká nejčastěji?

Mezinárodní koprodukce jsou jednoznačně složitější a déle trvají, až na opravdové výjimky je není možné realizovat během standardní doby studijního programu. Není výjimkou, že jen samotný vývoj takových projektů trvá déle než rok, obvykle 2-3 roky, následná produkce je také náročnější a delší. Studenti v takovém případě musejí prodlužovat studium a vyčerpat téměř všechny zákonné možnosti včetně individuálního studijního plánu, čekatelství, někdy i přerušit studium. Paradoxní situace v minulosti ukázala, že ani to na dokončení filmu nestačilo a nadaný student musel například ukončit studium bez státní závěrečné zkoušky, aby pak následně jeho dokončený (absolventský) film měl premiéru v soutěži na mezinárodním festivalu v Cannes. Mezinárodní koprodukce jsou opravdu těžko slučitelné s náročným studijním programem a standardní délkou studia. Největší problém asi je, že ke státním závěrečným zkouškám se studenti mezinárodně koprodukovaných projektů přihlašují v nejpozdějším možném termínu často s nedokončeným filmem, jehož finální podoba vzniká ještě několik měsíců po ukončení studia.

Mezinárodní koprodukce také často mění parametry zadání, nejčastěji délku filmu a z logiky taky finanční náročnost určenou finančními limity naší školy. Škola ztrácí přímý dohled nad realizací filmů v zahraničí, koprodukující země vyžadují určitý kreativní potenciál a utracenou část rozpočtu za služby na jejich území. Největší úskalí asi může teoreticky být, že roli pedagogů mohou přebírat soukromé produkční společnosti spolu s najatými externisty. Osobně s tím nemám zatím špatnou zkušenost, ale určité riziko tu je. Studenti by měli experimentovat, tvořit a umělecky se vyjadřovat naprosto svobodně, na druhou stranu tu jsou ale subjekty, které drží značné rozhodovací pravomoci pro ochranu své investice. Má to tedy své výhody i nevýhody.

4. Měnila se ve SF pravidla výroby s (narůstajícím) počtem mezinárodních koprodukcí?

Pravidla musejí být v obecném základu stejná pro všechny studenty a v souladu se studijními plány. Mezinárodní koprodukce na ně nemají vliv. Zadáání praktických cvičení musí být zvládnutelné pro všechny v daném čase a se základními technickými a produkčními prostředky pro dosažení pedagogických cílů. Výjimky pro mezinárodní koprodukce jsou u daných projektů schvalovány individuálně.

5. Myslíte si, že je podobná koprodukce na škole žádoucí vzhledem k budoucí zkušenosti studentů? Proč ano/ne?

Pro studenty, režiséry a producenty, je to určitě dobrá zkušenost, když se celý proces podaří, získají nenahraditelné zkušenosti a přímý start do profesionálního prostředí. Rizika jsou ale vysoká, že se to podařit nemusí a tím pádem může skončit neúspěšně i jejich studium. Klade to vysoké nároky na jejich odolnost vůči stresu a na osobnost jako takovou.

Závěr

Ve svojí práci jsem se zaměřila na mezinárodní koprodukce školních filmů, které mají na FAMU svoji nezaměnitelnou pozici. I když se objevovali již od roku 1995, jednalo se spíše o tři solitérní projekty, i když jeden za podpory Eurimages.

Kde se tedy vzalo 20 mezinárodních koprodukcí za posledních 10 let?

Na FAMU studovala nová generace ambiciózních producentů, kteří se již nebrali školní projekty jen jako splnění sylabů, ale za svými filmy si stály a snažili se využít výhody, kterou jim FAMU ze své pozice nabízela. Producenti se snažili sami se vzdělávat, jezdit na zahraniční festivaly a účastnit se mezinárodních workshopů a dozvědět se o fungování a trendech evropské kinematografie. Škola jim tuto možnost nenabízela. Na FAMU učila generace, která sama neměla a neznala možnosti mezinárodních koprodukcí.

Jenže tato touha nebyla jen česká. Po vzdělávání v oblasti audiovizu a nových moderních trendech toužili všichni. Zakládali se mezinárodní producerské workshopy, kam se začínající producenti jezdili vzdělávat.

European Film Promotion založilo ve spolupráci s MFF v Cannes program Producers on the Move, kde se již 2 dekády prezentují ti nejlepší začínající producenti Evropy. Českou republiku prezentovalo několik producentů, ale z těch, které jsem zmínila ve svojí práci se jednalo např. o Karlu Stojákovou (2006), Martina Vandase (2007), Jiřího Konečného (2008), Pavla Berčíka (2010), Tomáše Hrubého (2014), Pavlu Kubečkovou (2017) a Petera Badače (2018).

Producenti se zde začali jezdit učit pracovat s projekty mezinárodně. Pochopit danou látku, vidět v ní pozitiva, najít unique selling points a prodat je. Pochopit proč a za jakých okolností dostanu svůj projekt k většímu a mezinárodnímu publiku. Prostě chtěli víc než jen točit filmy do českých kin či do televize.

Na tuto touhu u nás reagoval MIDPOINT Institute, který byl založen v roce 2010 na FAMU (respektive na AMU). Ve spolupráci s tehdejšími děkanem Pavlem Jechem, který do dnešního dne funguje jako lektor, vychovali generaci producentů, s mezinárodním myšlením a ambicemi.

Tak přišla nová mladá generace producentů Hrubého, Kubečkové a Badače, kteří začali školní filmy koprodukovat. Aktivně hledali látky, které by mohli realizovat. Spolupracovali se svými režiséry, aby pochopili, jak příběh vyprávět a jak jej prezentovat. Začali učit producenty dramaturgii. Číst scénáře a hovořit o nich.

Protože Midpoint ze začátku pokrýval jen ČR a Slovensko, prošla jejími programy velká skupina studentů katedry produkce na FAMU a VŠMU, kteří proto, aby se mohli přihlásit (dříve jim účastnické poplatky platilo FAMU nebo byly zdarma) aktivně hledali projekty, se kterými by se mohli účastnit. Začali se ke studentům chovat jako koproducentům nikoliv jako k produkčním, jak se to dělo na FAMU. Najednou měli hlas a mohli prosadit svoje vize. Někteří se různých programů účastnili opakovaně. (Já sama jsem prošla asi 4 programy.)

První producerský boom jsme zažili v roce 2012¹⁸², kdy se začalo sklízet úspěchy prvních vlaštovek – např. Cesta do Říma (či DAVID a Prach). Vedle filmů to byla i první česká účast na prestižního producerského workshopu EAVE, kterým byl Lubomír Konečný. Podobně jako Pavla Kubečková, která našla scénář k Hořicímu keři¹⁸³ ve skříni na katedře scénaristiky a dramaturgie, ve stejné skříni byl nalezen i scénář ke Krvavé pomlázce, se kterou byl na prestižní workshop přijat. Se svým magisterským projektem Decká z východu, který prošel Midpointem, byla Aramisova v roce 2015 přijat na prestižní Torina Film Lab, ale kvůli smrtelnému zranění se jej již nezúčastnil.

Úspěchy na FAMU inspirovali další studenty, kteří najednou viděli, že se filmy dají dělat i jinak. A proto tu máme ambiciózní studenty produkce, kteří mají zájem vyrábět filmy a třeba i v mezinárodní koproduci. A že to dělají dobře, o tom nasvědčuje i fakt, že se v ČR ročně vyrobí v průměru 5 koprodukčních filmů a z toho jsou 2 z FAMU.

Trend je stejný jako mimo FAMU, primárně se hledají zdroje na Slovensku, protože zde funguje štědrý národní filmový fond, který aktivně podporuje

¹⁸² Rok premiéry není shodný s rokem účasti na workshopu.

¹⁸³ První mezinárodní koprodukce dua Kubečková-Hrubý, který pro HBO režírovala Agnieszka Holland. Získal 11 soše Českého lva a stal se nejúspěšnějším českým filmem své doby.

studentskou tvorbu – vychází to z toho, že na FAMU studuje mnoho Slováků, kteří v ČR posléze zůstávají a trend pokračuje dále.

Souběžně v roce 2012 na katedru přichází nová vedoucí Marta Švecová, mezinárodní sales agentka a ředitelka distribuční společnosti Film Europe. Učí studenty dosud neznámé věci o zahraničním trhu, press kitech, synopsích či distribučním potenciálu a mezinárodním marketingu. Bere v roce 2013 studenty magisterského programu na exkurzi na MFF v Cannes, ukazuje jim filmový trh, představuje distributory, sales agenty, producenty. Změna syllabů, příchod filmových profesionálů na katedru, i producentů s mezinárodním přesahem – v tom pokračovala od roku 2017 její nástupkyně, producentka Karla Stojáková.

Výsledkem je oněch 20 mezinárodních koprodukcí a desítky až stovky národních koprodukcí FAMU, které studenti doposud vyrobili.

Producent ale není nic bez stejně ambiciózního režiséra. To je základem každého úspěchu a každé spolupráce. Nikoho nelze do podobné spolupráce nutit, jde přece též o studium. To se stalo osudným např. György Kristófovi, který v magisterském programu připravoval svůj absolventský projekt OUT. Bohužel zdoluhavé financování a taktéž tragické události, které se během natáčení a postprodukce staly vedly k ukončení jeho studia na režii, i přesto, že po dokončení byl film uveden v Un Certain Reagrd na MFF v Cannes.

Mezinárodní koprodukce mají svoje nevýhody, délka výroby je jednou z nich.

Ovšem všichni oslovení producenti včetně vedoucího výroby ve Studiu FAMU se shodují, že to pro ně byla nezaměnitelná zkušenost, kterou by mimo FAMU zakusili jen těžko. FAMU, které jim poskytuje zázemí výrobní, finanční, ale i pedagogické, a to zcela zdarma, je nenahraditelné.

Stejně tak se producenti shodují, že status školního filmu nikoho ve světě neomezuje. Důkazem je oněch 20 mezinárodních koprodukcí a taktéž jejich premiéry na prestižních festivalech (nejen na festivalech studentské tvorby). To je druhá část producentovi práce, kterou se učí na FAMU. Distribuce filmu. Že dobrý film je dobrý jen když se o něm ví, zjistili i na FAMU a znovuobnovili festivalové oddělní, které se o svoje filmy stará.

Výsledkem jsou úspěšné filmy, kterými se začínající filmaři mohou prezentovat do budoucna, třeba při výrobě svého filmového debutu.

Seznam použitých zdrojů:

Zákon č. 231/2001 Sb., Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, Hlava III, par. 43, (1), <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-231>, získáno 2023

Texty k úvodům do oboru produkce, J. Kallista, FAMU, <https://www.famu.cz/cs/studium/uvody-praktika/>, získáno 20.5.2023

„Studie vývoje českého hraného kinematografického díla,“ Státní fond kinematografie, http://fondkinematografie.cz/assets/media/publikace/studie_vyvoj_hrany_final.pdf, získáno 20. 5. 2023

Audiovizuální trh v ČR, Reprezentativní pohled na současnou populaci, str. 37, výzkum zpracovaný pro APA, http://www.asociaceproducentu.cz/img/prispevky/VYZKUM_AUDIOVIZUALNIHO_TRHU_PREZ.pdf, získáno 20.5.2023

Systém filmových pobídek v ČR, <http://fondkinematografie.cz/filmove-pobidky/>, získáno 20.5.2023

Public financing for film and television content, The state of soft money in Europe, A report by the European Audiovisual Observatory, Council of Europe, <https://rm.coe.int/public-financing-for-film-and-television-content-the-state-of-soft-mon/16808e46df>, získáno 20.5.2023

Diplomová práce „Debuty v mezinárodních koprodukcích“, MgA. Kristýna Michálek Květová, 2018, AMU Praha

Diplomová práce „Filmový debut v mezinárodní koprodukci“ MgA. Michal Kráčmer, 2019, AMU, Praha

Krátkodobá koncepce 2019, Státní Fond Kinematografie, https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/Koncepce/KK_2019_text-brezen.pdf, získáno 20.5.2023

The legal framework for international co-productions, kap. 1.4, EAO, IRIS Plus, 2018, <https://rm.coe.int/iris-plus-2018-3-the-legal-framework-for-international-co-productions/168090369b>, získáno 20.5.2023

Council of Europe Convention on Cinematographic Co-Production (revised), Preamble, Council of Europe, 2017, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/220>, získáno 20.5.2023

Štruktúra podpornej činnosti Audiovizuálneho fondu na rok 2019, VP AVF č. 5/2018 v znení zo 16. 4. 2019, 3. Programy podpornej činnosti Audiovizuálneho fondu, Program 1, Osobitné priority v podprograme 1.5, http://www.avf.sk/Libraries/Struktury/Struktura_podpornej_cinnosti_2019.sflb.a.shx, získáno 20.5.2023

Statut Státního fondu kinematografie, SFK, ve znění účinném k 3. 5. 2017, 7.6.10.1,
<https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Honza/Zm%C4%9Bna%20Statutu%20St%C3%A1tn%C3%ADho%20fondu%20kinematografie%20ze%20dne%203.%20kv%C4%9Btna%202017.pdf>, získáno 20.5.2023

European Convention on Cinematographic Co-production, Council of Europe, 1992,
<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007bd2d>, získáno 20.5.2023

Zákon č. 496/2012 Sb., Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi), účinnost od 01.01.2013, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-496>, získáno dne 20.5.2023

Zákon č. 121/2000 Sb., Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), účinnost od 01.12.2000, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-121>, získáno dne 20.5.2023
Bernard, J., Frýdlová, P.: Malý labyrint filmu, Praha: Albatros, 1988

Weby:

Státní fond kinematografie www.fondkinematografie.cz

Filmový přehled www.filmovyprehled.cz

Audiovizuální fond www.svf.sk

Council of Europe www.coe.int

Zákony pro lidi www.zakonyprolidi.cz

FAMU www.famu.cz

Seznam použitých zkratk:

AVF = Audiovizuální fond
CFC = Czech Film Center
ČFTA = Česká filmová a televizní akademie
ČSFD = Československá filmová databáze
ČT = Česká televize
FAMU = Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze
FAMO = Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku
FIAPF = **Fédération Internationale des Associations de Producteurs de Films**
MŠMT = Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NOZ = Nový občanský zákoník
RTVS = Rozhlas a televízia Slovenska
RUV = Registr uměleckých výstupů
SFKMG = Státní fond kinematografie
UMPRUM = Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze
UTB = Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
TPS = Tvůrčí a producentská skupina

Příloha 1: Dotazník - Kristýna Michálek Květová ze dne 2.8.2022.

Název: ZTRACENÍ V RÁJI
Jméno režiséra: FIONA ZIEGLER
Katedra FAMU: KR
Typ cvičení FAMU: ABSOLVENTSKÝ FILM
Délka: 75'
Žánr: KOMEDIE / ROAD-MOVIE
Rok vzniku: 2021
Technologie: DIGI, ARRI ALEXA, CINEMASCOPE / DOLBY 5.1
Sales agent: /
CR distributor: CINEMART

CELKOVÝ ROZPOČET VÝROBY: 26 300 000,- Kč, 70% CH a 30% CZ
PRODUCENT: COGNITO FILMS, **KOPRODUCENTI:** CINÉMOTIF FILMS, FAMU
Fondy: SFKMG, PRAGUE FILM FUND, BERN FILM FUND, ZURICH FILM FUND, BAK, Stiftung: Burgergemeinde Bern, Stiftung: Bonny Stiftung für die Freiheit, Stiftung: Ursula Wirz Stiftung Gemeinde: Muri

1. **Pracoval/a jsi s režisérem již před tímto koprodukováným filmem?**
Pokud ano, na čem.

NE

2. **Kdo koho na tuto spolupráci oslovil? Proč?**

REŽISÉRKA, FIONA ZIEGLER

3. **Proč jste se rozhodli pro mezinárodní koprodukcii? V jaké fázi výroby?**

UŽ NA ZAČÁTKU VE VÝVOJI. NAMĚT (ROAD-MOVIE Z PRAHY DO BERNU) I SAMOTNÝ SET-UP PROJEKTU K TOMU BYL EXTRÉMNĚ VHODNÝ A PŘIROZENÝ– REŽISÉRKA JE ŠVÝCARKA ŽIJÍCÍ (A TUDY DOBOU I STUDUJÍCÍ NA FAMU) V ČR.

PŮVODNĚ SE ALE MĚLO JEDNAT O CZ-CH KOPRODUKCI, ALE DÍKY VYŠŠÍMU ZAFINANCOVÁNÍ (POTAŽMO I MÉ NEZNALOSTI PROSTŘEDÍ ŠVÝCARSKÉHO FINANCOVÁNÍ FILMU) SE TO OTOČILO NA CH-CZ KOPRODUKCI.

ŽÁDOST NA VÝROBU V ČR JSME TOTIŽ PODÁVALY S JINÝM, NEŽ VÝSLEDNÝM (KO)PRODUCENTEM VE ŠVÝCARSKU, A PROTO I S NE ZCELA REALISTICKÝM FINANČNÍM PLÁNEM.

BYLO KLÍČOVÉ, ŽE FIONA BYLA OD POČÁTKU HYBNOU SILOU „KOPRODUKCE“ A BYLO TO I JEJÍ PŘÁNÍ (=TOČIT FILM OFICIÁLNĚ JAK V ČR, TAK VE ŠVÝCARSKU) I S OHLEDEM NA JEJÍ DALŠÍ FILMY. COŽ BYLO PRO CELÝ PROJEKT SKVĚLÉ, NEBOŽ

CHÁPALA OKOLNOSTI (MJ.ČASOVÉ) JAKÉ KOPRODUKCE
OBNÁŠEJÍ.

4. Podle čeho jste vybírali koprodukční země?

VIZ VÝŠE, DLE NÁMĚTU I DLE NÁRODNOSTI REŽISÉRKY

5. Proč jste oslovili konkrétního koprodukčního partnera?

*PODOBNĚ JAKO JÁ SE JEDNALO O ZAČÍNÁJÍCÍHO
PRODUCENTA MJ. I SE ZKUŠENOSTÍ S KOPRODUKČÍ NA
ŠKOLNÍCH FILMECH (S FILMOVOU ŠKOLOU V ZURICHU). PRO
ZKUŠENĚJŠÍ PRODUCENTKU, SE KTEROU JSME MĚLY
PRODUKOVAT FILM PŮVODNĚ (KDYŽ JSME PODÁVALY POPRVÉ
VÝROBU NA SFKGM) SE NAKONEC PROJEKT UKÁZAL JAKO HŮŘE
REALIZOVATELNÝ*

6. Jak se k faktu, že jde o školní film stavěli na SFKMG? Experti/Radní?

*BEZ PROBLÉMŮ. ŽÁDALY JSME JAK NA VÝVOJ (TENKRÁT
BYLA JEŠTĚ VÝZVA NA VÝVOJ PRO REŽISÉRY DO 35 LET) I
V DEBUTOVÉ VÝZVĚ, A DOSTALY JSME VŽDY POŽADOVANOU
ČÁSTKU NAPOPRVÉ. JEN U VÝROBY JSME JI MUSELY NÁSLEDNĚ
VRÁTIT (VIZ VÝŠE) A ŽÁDAT VE VÝZVĚ NA MINORITU, ALE ANI TAM
TO NEBYL PROBLÉM.*

7. Jak se koproducent stavěl k faktu, že se jedná o školní film?

BEZ PROBLÉMU, VIZ VÝŠE

8. Jak se ke koprodukcí stavěli na FAMU?

*BEZ PROBLÉMŮ, FAMU BYLA OD POČÁTKU ZAMÝŠLENA
JAKO MINORITNÍ KOPRODUCENT, VEŠKERÉ SMLOUVY ATD.ŠLY
PŘES CINÉMOTIF FILMS*

9. O jaký druh cvičení dle BK se jedná? Jaké byly poskytnuté kapacity FAMU?

ABSOLVENTSKÝ FILM, FINANCE DLE BK

10. Co jste reálně z FAMU využili? A proč/ne?

*VELKOU VÝHODOU BYLA MOŽNOST ZPRACOVÁNÍ
DAT/DAILIES PŘI NATÁČENÍ (STUDIO FAMU), INTERNÍ VE VÝROBĚ
JSME PŘÍLIŠ NEVYUŽÍVALI, PAK ČÁSTEČNĚ NA
ZVUK.POSTPRODUKCI. MJ.PROTO, ŽE NAPŘ. OBRAZOVÁ
POSTPRODUKCE SE DĚLALA VE ŠVÝCARSKU*

11. Měnili jste podmínky cvičení dle BK FAMU? Pokud ano, v čem? Jak se k tomu stavělo FAMU/katedra?

*PODMÍNKY JSME NEMĚNILY, POUZE FIONA SE NAKONEC
MUSELA STÁT ČEKATELKOU PŘED STÁTNICEMI.*

12. Kolikrát jste žádali u SFKMG či zahraničního fondu, než jste uspěli?

VŠUDE NA POPRVÉ, JEN PŮVODNĚ BYLO ZAMÝŠLENO FINANCOVÁNÍ I Z BAK (OBDOBA SFKMG VE ŠVÝCARSKU), KTERÝ JSME ALE ANI NAPODRUHÉ NEZÍSKALI (TO BYL ASI NEJVĚTŠÍ ČASOVÝ PRŮTAH), TAKŽE MÍSTO TOHO SE FILM ZAFINANCOVAL ZE BERN FILM FUND, ZURICH FILM FUND A DALŠÍCH MENŠÍCH NADACÍ/FONDŮ

13. Účastnili jste se filmem (ve vývoji nebo v postprodukci) nějakých industry akcí (workshop, pitching, trh)? Pokud ano, jakých.

WORKSHOPY: MFI SCRIPT2FILM, MIDPOINT NORWAY,
PITCHING: AGORA CO-PRODUCTION FORUM THESSALONIKI,
POSTPRODUKCE: MIDPOINT EDITING ROOM

14. Jak dlouho trvala výroba filmu a zafinancování? Mělo to vliv na délku studia režiséra/rky filmu? Pokud ano, v čem?

6 LET. PRVNÍ SETKÁVÁNÍ NAD SCÉNÁŘEM ZAČALO V ROCE 2015, V ROCE 2016 JSME BYLI NA MFI A DOSTALI VÝVOJ V ČR, HNED V ROCE 2017 VÝROBU – V ČR BYL TEDY PROCES RYCHLÝ. NÁSLEDNĚ JSME ALE ROK A PŮL FINANCOVALI FILM VE ŠVÝCARSKU A VRACELI FINANCE A ŽÁDALI NA MINORITU V ČR. NATÁČENÍ PROBĚHLO V ROCE 2019, DOKONČEN BYL FILM BĚHEM COVIDU A PAK SE ČEKALO NA PREMIÉRU (ZÁŘÍ 2021). VLIV NA DÉLKU STUDIA – ANO. FIONA ROZKLÁDALA ROČNÍK A BYLA I ČEKATELKOU.

15. Zpětně, šel/šla bys do koprodukce znovu? V čem tě to obohatilo?

Jaké ji získal/a nové poznatky?

ANO, BYLA TO VELKÁ ZKUŠENOST, I PŘES „KOMPLIKACI“ KVŮLI VYŠŠÍMU ZAFINANCOVÁNÍ VE ŠVÝCARSKU A NUTNOSTI VRACET DOTACI NA SFKMG A ŽÁDAT ZNOVU V RÁMCI MINORIT TO BYLA PRO MĚ JAKOŽTO STUDENTKU V TÉ DOBĚ SKVĚLÁ ZKUŠENOST. MJ. I PROTO, ŽE BYCH SE UŽ NEHRNULA JAKO MAJORITNÍ PRODUCENT DO PROJEKTU, KTERÝ MÁ ŠANCI VYŠŠÍHO ZAFINANCOVÁNÍ V ZAHRANIČÍ ☺

URČITĚ TO BYLO PRO NÁS PRO VŠECHNY (PRODUCENT I REŽISÉRKA) MÍSTY FRUSTRUJÍCÍ, S OHLEDEM NA ČASOVOU PRODLEVU. ALESPŮŇ PRO MĚ TO ALE NEBYLO KVŮLI TOMU, ŽE BY SE JEDNALO O ŠKOLNÍ PROJEKT – TADY MŮŽE BÝT POHLED REŽISÉRKY/STUDENTKY JINÝ, NEBOŤ PRO MĚ JAKO STUDENTKU KP NEBYLO PROBLÉM DOKONČIT MAGISTRA I PŘED

DOKONČENÍM FILMU: ABSOLVOVALA JSEM S PROJEKTEM VE FÁZI, KDY BYL ZAFINANCOVANÝ, ALE NE NATOČENÝ.

16. Platili jste studentům?

Všichni studenti FAMU byli zaplacení - odhaduji, že u většiny "krátkodobých" placových pozic tak třetinové platy než profesionálové. I švýcarské platy byly na 1/3, i když z jejich perspektivy se nejednalo o studentský film, nicméně většinou se jednalo o nejmladší absolventy škol a mají na to tabulky – začínající professional 1/3, středně zkušený 2/3 a professional 3/3 platu.

Příloha 2: Dotazník - Michal Kráčmer ze dne 2.8.2022

Název: Můj neznámý voják / My Unknown Soldier

Jméno režiséra: Anna Kryvenko

Katedra FAMU: CAS

Typ cvičení FAMU: absolventský projekt

Délka: 79 min

Žánr: dokumentární experiment

Rok vzniku: 2018

Technologie: 16 mm a archiv

Sales agent: Analog Vision

CR distributor: Analog Vision / Alter Vision

1. Pracoval/a jsi s režisérem již před tímto koprodukováným filmem? Pokud ano, na čem.

NE

2. Kdo koho na tuto spolupráci oslovil? Proč?

Já Annu – viděl jsem její bakalářský film v Jihlavě a strašně moc se mi líbil

3. Proč jste se rozhodli pro mezinárodní koprodukcii? V jaké fázi výroby?

Cca po získání českého grantu u SFKMG, který byl nedostatečný

4. Podle čeho jste vybírali koprodukční země?

Podle logiky k tématu a finančních možnostech – tedy okupace 1968 – zvažoval jsem Francii, Německo (povaha filmu), Slovensko (vyšlo), Polsko/Maďarsko, Baltské země (Lotyšsko vyšlo), Rusko bylo mimo možnosti a Ukrajinu jsem po Eurimages už pak nepotřeboval...

5. Proč jste oslovili konkrétního koprodukčního partnera?

Sergei – Lotyšsko – známost z MAIA workshopů

Wanda – Slovensko – známost z KVIFF

FR a DE – na základě workshopů – DOK inkubátor a Archidoc

6. Jak se k faktu, že jde o školní film stavěli na SFKMG?

Experti/Radní?

Nikdo to víceméně neřešil, jen v posudku Mathé měl drobn= připomínky.

ČT to řešila ale překvapivě hodně.

7. Jak se koproducent stavěl k faktu, že se jedná o školní film?

Bylo to všem úplně jedno. Včetně Eurimages. FAMU byla normálně přiznaná ve finančním plánu.

8. Jak se ke koprodukcí stavěli na FAMU?

V pohodě, navíc velká podpora od CAS. Studio FAMU ale bylo pomalejší u kopro smlouvy 😊

9. O jaký druh cvičení dle BK se jedná? Jaké byly poskytnuté kapacity FAMU?

Absolventský magisterský projekt – z FAMU jsme použili digitalizační scanner na CASu a 16mm kameru (myslím, že AATON). + cash myslím 50 000 Kč

10. Co jste reálně z FAMU využili? A proč/ne?

Viz výše

11. Měnili jste podmínky cvičení dle BK FAMU? Pokud ano, v čem? Jak se k tomu stavělo FAMU/katedra?

Nejprve to byl privátní film na CASU, ale protože to bylo pak větší, udělal se z toho i absolventský, CAS to neřešil anebo si to nepamatuju

12. Kolikrát jste žádali u SFKMG či zahraničního fondu, než jste uspěli?

U všech napoprvé kromě ČT, kde 2x

13. Účastnili jste se filmem (ve vývoji nebo v postprodukci) nějakých industry akcí (workshop, pitching, trh)? Pokud ano, jakých.

ANO

Workshopy: doc incubator, Archidoc

Trhy: Baltic Sea Docs, Czech Docs coming soon...., KVIFF Eurimages lab, Last Stop Trieste, Jihlava experimentální industry program, pitching na Visions du Reel kvůli Archidoc

14. Jak dlouho trvala výroba filmu a zafinancování? Mělo to vliv na délku studia režiséra/rky filmu? Pokud ano, v čem?

Výroba cca 2 roky

Financování podobně

Ano, o rok prodlužovala a málem ji nenechali školu dodělat

15. Zpětně, šel/šla bys do koprodukce znovu? V čem tě to obohatilo? Jaké ji získal/a nové poznatky

Ano, ale strukturoval bych ji jinak a oslovil bych jiné partnery, kteří se na projekt více hodí tematicky a žánrově. Byl jsem první famu film s Eurimages, takže asi tak ... ekvivalent k porodním bolestem

Příloha 3: Dotazník - Peter Badač ze dne 2.8.2022

Název: SH_T HAPPENS
Jméno režiséra: Michaela Mihályi, David Štumpf
Katedra FAMU: KAT
Typ cvičení FAMU: absolventský film
Délka: 14 min
Žánr: animovaný kreslený film
Rok vzniku: 2019
Technologie: computer animation
Sales agent: Next Film Distribution
CR distributor:

1. Pracoval/a jsi s režisérem již před tímto koprodukováným filmem?

Pokud ano, na čem.

Nie, toto bola naša prvá spolupráca.

2. Kdo koho na tuto spolupráci oslovil? Proč?

Takto z odstupom času nie je jednoduché dať jednoznačnú odpoveď, povedzme, že režiséri vedeli, že sa v našej spoločnosti venujeme animovanej tvorbe a ja som vedel, že režiséri mali na konte úspešné filmy, ako napríklad Kovbojsko

3. Proč jste se rozhodli pro mezinárodní koprodukcii? V jaké fázi výroby?

Film vznikol ako absolventský film FAMU, režiséri však už pred vstupom producenta do projektu získali štipendium od AVF, takže sa koprodukcija ponúkala. Zároveň sme vedeli, že production value filmu je ľahšie zafinancovateľné ak sa na výrobe budú podieľať tvorcovia z viacerých krajín.

4. Podle čeho jste vybírali koprodukční země?

Česko a Slovensko som vysvetlil, k Francúzsku sme prišli vrámci prezentácie projektu na MIFA v Annecy, kde nás francúzsky koproducent Bagan Films priamo oslovil.

5. Proč jste oslovili konkrétního koprodukčního partnera?

-

6. Jak se k faktu, že jde o školní film stavěli na SFKMG?

Experti/Radní?

Myslím, že model koprodukcie absolventského filmu s profesionálnym producentom už bol celkom bežným, hlavne v oblasti animovanej tvorby (podobne vznikali aj film Happy End, Dcera, Poušť draka). takže si nevybavujem komplikácie vrámci spolupráce so SFKMG.

7. Jak se koproducent stavěl k faktu, že se jedná o školní film?

Škola bola len jedným z partnerov, takže reálne to výrobu a koprodukciiu nejako neobmezdzovalo.

8. Jak se ke koprodukcii stavěli na FAMU?

Myslím si, že aj na FAMU už na takýto spôsob spolupráce zvyknutí – sám som realizoval film Špina, ktorý bol tiež koprodukciiou s FAMU.

Zároveň aj katedra si uvedomuje potrebu, že ak má film dosiahnuť výsledky v porovnaní vo svete, je potrebné dosiahnuť vyššiu production value, ktorú práve dosiahneme spoluprácou s profesionálnym prostredím a koprodukciami. Takže vedúca katedry Michaela Pavlátová študentov podporovala v tejto aktivite.

9. O jaký druh cvičení dle BK se jedná? Jaké byly poskytnuté kapacity FAMU?

absolventský film

10. Co jste reálně z FAMU využili? A proč/ne?

hotovostný vklad a vecné plnenie v podobe prenájmu techniky

11. Měnili jste podmínky cvičení dle BK FAMU? Pokud ano, v čem?

Jak se k tomu stavělo FAMU/katedra?

nie

12. Kolikrát jste žádali u SFKMG či zahraničního fondu, než jste uspěli?

raz pri českom fonde a pri slovenskom to boli myslím 2 žiadosti.

13. Účastnili jste se filmem (ve vývoji nebo v postprodukci) nějakých industry akcí (workshop, pitching, trh)? Pokud ano, jakých.

áno, Projekt bol prezentovaný na koprodukčných fórach MIFA v Annecy, VAF v Třeboni a na Fest Anča New Talents.

Projekt sa zúčastnil NEF Animation Writing Residency v Abbaye Royale de Fontevraud, programu Odyssée – ACCR, ktorý podporuje franúzske Ministerstvo kultúry a komunikácie, francúzsky región Pays de la Loire a fond CNC.

14. Jak dlouho trvala výroba filmu a zafinancování? Mělo to vliv na délku studia režiséra/rky filmu? Pokud ano, v čem?

určite to malo vplyv, ale nemyslím si, že to bolo kvôli koprodukcii. skôr je to o tom, že študenti animácie potrebuje zvyčajne jeden extra rok na dokončenie filmu

15. Zpětně, šel/šla bys do koprodukce znovu? V čem tě to obohatilo? Jaké ji získal/a nové poznatky?

ak by sme vedeli finančné prostriedky získať zo zdrojov len z ČR, tak by sme do koprodukcie nešli, lebo to znamenalo predĺženie celého procesu časovo a tiež nárst rozpočtu

čo sme získali – nových spolupracovníkov, v našom prípade autora hudby, ktorého by sme asi nemali a teraz sme radi, že máme vo filme skvelú hudbu.

16. Platili jste studenty?

áno, dostali normálne honoráre za svoju prácu, bolo to odkomunikované aj s katedrou, aby s tým nemal nikto problém.

Příloha 4: Výrobní list absolvenstského filmu katedry režie na FAMU dle Bílé knihy

VÝROBNÍ LIST PRAKTICKÉHO CVIČENÍ FAMU – SPOLEČNÉ KATEDRA: REŽIE, ROČNÍK: 1.–2. MGR

Koprodukce: ano / ne

jméno producenta / společnosti:

Termín a způsob klasifikace:	státní závěrečná zkouška; odevzdání do SF
nejpozději 7 dní předem	
Termín odevzdání scénáře (popř. storyboardu):	1. 9. (1. ročník mg. studia)
Termín předrealizační porady:	31. 1. (2. ročník mg. studia, případně
individuálně)	
Termín realizační porady:	6. 3. (2. ročník mg. studia, případně
individuálně)	
Termín a místo natáčení:	
Termín postprodukce:	do 15. 9., případně individuálně
Ukončení výroby ve Studiu FAMU:	do 31. 10.
Technologie natáčení (film 16 mm, 35 mm, HD, DC2K, DC4K):	
Výsledný formát (projekční formát FAMU):	DCP2K nebo DCP4K , 25fps (24 fps) QT (.mov) Apple ProRes 1920*1080, příp. 2K zvuk 5.1., 48kHz, 16b, AAC 192k nebo PCM, 30–40 minut, v případě celovečerní délky nutná
Čistá délka filmu:	
koprodukce	
Počet natáčecích dní:	10 dnů, max. 12
Materiál (počet metrů/kazet/disků/karet):	25 rolí 122m negativ 35mm barva
Obrazová technika:	Moviecam 35mm, ARRI III, Black Magic Design URSA, Sony FS7, sada světel z půjčovny Studia FAMU, případně externí kamerová a osvětlovací technika
Zvuková technika:	harddisk záznam + příslušenství
Obrazová postprodukce:	50 frekvencí po 4 hod. AVID/Premiere včetně online; Grading 12 frek po 4 hod.
Zvuková postprodukce:	postsynchrony dialogů – 5 frekvencí, postsynchronní ruchy (mimo Studio) – až 16 hodin, digitální zv. střihna – 26 frekvencí po 4 hod; digitální míchací pracoviště FILM MIX Dolby Atmos – 14 frek po 4 hod. referenční projekce Studia FAMU (kino) – max. 16 hodin
Přepisy:	film → DPX data; příp. vyvolání digitálních 4K dat do HD rozlišení pro offline střih
Archivace (typ nosiče, místo archivace):	Centrální datové úložiště Studia FAMU, MAM
Elements	
	mazání hrubých kamerových a zvukových dat 3
měsíce po ukončení výroby	
Distribuce (pro účely školy, veřejná prezentace):	veřejná prezentace, festivaly*

***v případě veřejných prezentací je nutné mít vyřešeny licenční smlouvy s autory a výkonnými umělci přes Studio FAMU**

LIMIT PRO ČERPÁNÍ EXTERNÍCH NÁKLADŮ - NÁKUP FILM SUROVINY:	max. 180.000,- Kč
LIMIT PRO ČERPÁNÍ EXTERNÍCH NÁKLADŮ - FILMOVÉ LABORATOŘE:	max. 60.000,- Kč
LIMIT PRO ČERPÁNÍ EXTERNÍCH NÁKLADŮ – PŘEPIS NEGATIVU vč. skenu 4K:	max. 40.000,- Kč
LIMIT PRO ČERPÁNÍ EXTERNÍCH NÁKLADŮ - AUTODOPRAVA:	max. 45.000,- Kč
LIMIT PRO ČERPÁNÍ EXTERNÍCH NÁKLADŮ – BOZP a profesionální asistence (osvětlovači)	max. 40.000,- Kč
LIMIT PRO ČERPÁNÍ EXTERNÍCH NÁKLADŮ - OSTATNÍ:	min. 85.000,- Kč

LIMIT PRO ČERPÁNÍ EXTERNÍ NÁKLADŮ - CELKEM:

max. 450.000,- Kč

SNÍŽENÝ LIMIT PRO ČERPÁNÍ EXTERNÍCH NÁKLADŮ PŘI NATÁČENÍ HDTV: max. 430.000,- Kč

LIMIT PRO ČERPÁNÍ INTERNÍCH NÁKLADŮ – TECHNIKA NATÁČENÍ:

400.000,- Kč INT

LIMIT PRO ČERPÁNÍ INTERNÍCH NÁKLADŮ – POSTPRODUKCE:

250.000,- Kč INT

LIMIT PRO ČERPÁNÍ INTERNÍCH NÁKLADŮ - CELKEM:

max. 650.000,- INT